POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXV. évf. 10. szám (35. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2003. október

II. János Pál pápa

A SZEGÉNYSÉG ELLEN

Üzenet a Turizmus Világnapjára

„A turizmus eszköz a szegénység elleni küzdelemre, munkaalkalmak létrehozására és a társadalmi összhang megteremtésére" - utalt üzenete elején II. János Pál pápa a turizmus idei, szeptember 27-én esedékes világnapjának témájára. A szentatya az egyház szociális tanításának, valamint a földünkön végbemenő változásoknak a fényében kívánja megosztani a kérdéskörrel kapcsolatos gondolatait elsősorban a katolikus hívekkel. A turizmus a társadalmi élet sajátos kifejezése, amelynek gazdasági, pénzügyi, kulturális következményei vannak, mind az egyének, mind a népek számára. Az idei világnap a minden földrészen létező szegénységre irányítja a nemzetközi közösség figyelmét. A szegénység drámája korunk egyik legnagyobb kihívása. Egyre mélyül a szakadék a világ különböző területei között, bár a rendkívüli tudományos és technológiai fejlődési fokot elért emberiség rendelkezik a nyomor leküzdéséhez szükséges eszközökkel.

A pápa ismételten hangsúlyozza, hogy nem kevesek kiváltságos javát kell keresni, hanem mindenki életkörülményeinek javítására kell törekedni. Csak erre az alapra épülhet az a nemzetközi rend, amelyet valóban az igazságosság és a szolidaritás jellemez. A szentatya leszögezte: „Nem maradhatunk közömbösek és tétlenek a szegénység és az elmaradottság láttán. Nem zárkózhatunk be saját önző érdekeinkbe, sorsukra hagyva számos nyomorgó testvérünket, akik közül sokan a nélkülözések miatt veszítik életüket. Megfelelő gazdasági, pénzügyi, műszaki és politikai megoldást kell találni erre a társadalmi és erkölcsi csapásra, mindig szem előtt tartva a valódi etikai és lelki értékeket."

A szentatya figyelmeztet: a turizmus fontos szerepet játszhat a szegénység elleni küzdelemben, mind gazdasági, mind pedig szociális és kulturális szempontból. A fejlődő országba látogató turisták ne használják ki kiváltságos helyzetüket a helyi lakosokkal szemben, hanem egyenlő méltóságú személyként kezeljék őket, törekedjenek kultúrájuk, történelmük megismerésére, a szolidaritás konkrét tetteivel nyújtsanak segítséget. A pápa idézte az Evangéliumot: „Boldogok a lélekben szegények" és rámutatott: ahogyan a Katolikus Egyház Katekizmusa emlékeztet rá, a Nyolc boldogság Jézus Krisztus arcát festi meg, kifejezi a hívek elhivatottságát. Súlyos hiba lenne, ha Krisztus tanítványai éppen szabad idejükben, turistaúttjuk alkalmából felejtkeznének meg erről. „Amikor életünket az Úr tanítása világítja meg, akkor arra törekszünk, hogy minden tevékenységünk, beleértve a turistáskodást is, megvalósítsa a szeretet fantáziáját, amely szolidárissá tesz minket a szenvedőkkel, úgy, hogy a segítségnyújtás ne megalázó alamizsna, hanem testvéri osztozás legyen. Ez a szolidaritás mindenekelőtt abban nyilvánul meg, hogy tiszteletben tartjuk az adott ország lakosságát, kultúráját, a nép szokásait."

A szentatya kifejezte kívánságát, hogy a turizmus váljon egyre inkább a szegénység csökkentésének hasznos eszközévé, segítse elő az egyének és népek személyes és társadalmi érettségét, a nemzetek, kultúrák és vallások együttműködését.

VR/MK

Dr. Beer Miklós váci megyés püspök

ÉRTÜNK, MAGYAROKÉRT

Európa reménye és a Magyarok Nagyasszonya

Az idei esztendő sajátosan „kegyelmi idő" nekünk, magyaroknak. Talán nem túlzás, ha párhuzamot vonok az idei év és mondjuk: 1456. - Nándorfehérvár, vagy 1956. október 23. között. Amiben a hasonlóságot és a belső kapcsolatot látom, az nem más, mint az értünk való imádság. Értünk, magyarokért!

Személyesen éltem át az elmúlt hónapok alatt az egymásért való imádság örömét, békéjét. Amikor Szentatyánk, II. János Pál pápa a közép-európai országokat közös imádságra, az imádságban való találkozásra hívta meg ez év májusában, hitem szerint a Szentlélek Úristen indítására, kegyelmi ajándékot közvetített. A Közép-európai Katolikus Találkozó a történelemben, eddig páratlan módon, Ausztria, Csehország, Szlovákia, Lengyelország, Szlovénia, Horvátország, Bosznia-Hercegovina katolikusait velünk, magyarokkal az egymásért való imádság testvéri közösségébe hívta.

Ennek az ima-találkozónak, „kegyelmi időnek" a csúcspontja lesz a közös zarándoklat 2004. május 21-23-án Máriacellben. Ebben a tényben látom azt a sajátos kapcsolatot, amit a címben megfogalmaztam: Európa Reménye és a Magyarok Nagyasszonya! Összetartozó fogalmak!

A Közép-európai Katolikus Találkozó jelmondata: „Krisztus - Európa Reménye". A célja, értelme az egymásért való imádságnak nem lehet más, minthogy Jézus Krisztus személyére irányuló hitben ezek a népek megújuljanak, megerősödjenek. Imádkozunk egymásért, hogy Jézus Krisztusban a mi nemzedékünk is megtalálja „az Élet forrását".

Az apostolok Jézus Krisztus mennybemenetele után „valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozásban az asszonyokkal, Jézus édesanyjával, Máriával és testvéreivel együtt." Így várták a pünkösdi csodát, a Szentlélek eljövetelét. Ennek a Máriával való együtt-imádkozásnak a szent hagyománya él évszázadok óta Egyházunkban.

Mi magyarok, Szent István király példájában találjuk meg ősi gyökerét ennek a meggyőződésnek. A magyar történelem folyamán csorbítatlanul élt tovább nemzedékek egymásutánjában ez a tisztelet és ragaszkodás Jézus Krisztus édesanyjához, akit mertünk és boldogan merünk ma is „Magyarok Nagyasszonyá"-nak nevezni és imádságos énekünkben megszólítani.

Tavaly májusban ugyancsak Máriacellben jártam, ahol Esztergom és Máriacell testvérvárosi kapcsolatát pecsételtük meg közös imádságban. König bíboros volt a szentmise főcelebránsa abban a miseruhában, amit még Mátyás király adományozott a kegytemplomnak.

Pinturicchio, A Szűzanya megkoronázása, részlet, 1503.

Miközben felidézte Nagy Lajos királyunk emlékét, aki sokat áldozott a templom gazdagításáért, a Szűzanya iránti közös tiszteletünket hangsúlyozta. Ott hallottam először ebben az értelemben említeni az osztrákok, magyarok, szlovákok, lengyelek évszázados Mária-kultuszát. Nem lehet véletlen, hogy idén a közép-európai katolikus találkozó gondolata ismét ezt Máriacellhez, a Szűzanyával való együttimádkozáshoz kapcsolja.

Miközben, mi magyarok, Jézus Édesanyját Magyarok Nagyasszonyaként említjük, tudván tudjuk, hogy az osztrákok „Segítő Máriának", a lengyelek „Védasszonyuknak", a szlovákok „Fájdalmas Anyánknak" nevezik ugyanőt.

Kegyelmi időként élem meg ezt az esztendőt, hogy megérhettük ezt a szellemi légkört, ezt a szemlélet-váltást, hogy együtt tudunk imádkozni egymásért ugyanahhoz a Patrónushoz, Urunk Jézus Édesanyjához, Máriához.

Évekkel ezelőtt ökumenikus imaórán megkérdeztem egy református lelkipásztort, hogy ő most jó lélekkel mit kér Istentől? Azt válaszolta: „azt, hogy ti jó katolikusok legyetek és maradjatok." Mire én örömmel válaszoltam, hogy én is őszinte szívvel azért imádkoztam, hogy ők jó reformátusok legyenek és maradjanak. Akkor értettem meg, hogy mit jelent az együttimádkozás.

Amikor júliusban Bosznia-Hercegovinában a Közép-európai Katolikus Találkozó közös zarándoklatán a magyar katolikusok képviseletében Kupresben együtt miséztünk a helybeli püspökökkel és papokkal, mi vendégek rövid köszöntőt mondtunk. A horvát és osztrák püspök után én a magyarok nevében köszöntöttem a több ezres hívő sereget. Köszöntőm lényege ez volt: „Budapest és Szarajevó mintegy 700 km távolságra van egymástól. Ha imádkozunk, mindnyájan Isten közelében vagyunk. Ha pedig egymásért imádkozunk, akkor egymáshoz is közel jutunk. Ma itt Kupresben és otthon Magyarországon értetek imádkozunk. Kérünk benneteket, hogy augusztus 20-án és október 8-án, értünk magyarokért imádkozzatok." Hiszem, hogy ők is így érezték, amikor lelkesen megtapsoltak. A Szűzanya kegyhelyei, ünnepei azok az alkalmak, amikor ezt a közös imádságot megélhetjük.

Kegyelmi esztendőként élem meg a Közép-európai Katolikus Találkozót, hiszen éppen azok a népek imádkoznak egymásért, akiket az elmúlt időben (főképpen Trianon után) egymás ellen lázítottak. Kegyelmi esztendőként élem meg ezt az évet, hiszen éppen az EU-csatlakozás előtt imádkozunk egymásért. Ismét párhuzamot vonok Szent István kora és a mi századunk között. Ahogy 1000 évvel ezelőtt Szent Királyunk a magyarságot a Boldogasszony oltalmába ajánlotta a Szent Korona képében, ma ugyanúgy égi segítséget és oltalmat kérünk nemzetünk számára a Magyarok Nagyasszonyától.

Az első pünkösdkor a Szentlélek megérttette az apostolokkal Isten üdvözítő szeretetét. Megértették a Krisztuskövetés értelmét. Ma is ezért imádkozunk együtt, egymásért EU csatlakozás előtt álló népek, hogy a liberális világszemlélet el ne sodorjon és kétségbeesésbe ne taszítson bennünket. Kérjük Magyarok Nagyasszonyát, hogy ma is esdje ki számunkra a Lélek-kiáradás csodáját, hogy tiszta és erős hittel megtaláljuk Krisztus Urunkban a jövő, az európai jövő reményét. Kérjük Nagyasszonyunkat, hogy imádkozzon velünk és értünk, hogy a krisztusi értékrend szilárd alapján, rendíthetetlen szikláján megújuljon a magyar ifjúság, a magyar családok, az egész magyar nemzet. ◻

TOTUS TUUS

Október 16-án pápává választásának 25. évfordulója alkalmából tisztelettel köszöntjük II. János Pál pápát és fokozott buzgósággal imádkozzuk: Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját!

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A lányom és a barátja (3)

Az ÉLETÜNK legutóbbi számaiban „A lányom és barátja” címen megtárgyalt kérdéshez hosszabb hozzászólás érkezett egy Köln közelében élő figyelmes olvasónktól. Gondolatai, már azok vitaindító jellege miatt is, megérdemlik, hogy olvasóink megismerjék azokat. A következőkben közöljük a hozzászólást, néhány rövidítéssel:

A hol hibáztunk? kérdésnél csak egy jobb van: hol fogunk hibázni, ha nem időben döntünk létfontosságú kérdésekben?

Nemcsak a serdülőknek, de már a gyermekeknek is időben szükségük van emelkedett célokra, amik eléréséért kitartóan dolgozniuk kell. Az unatkozó, céltalan, képzetlen fiatal kérlelhetetlenül a szórakoztató ipar agyzsugorító és testernyesztő hálójába kerül. Itt már csak a piackutatók és szabadelvű lélekbúvárok érdekei és jelszavai uralkodnak. Ezért kell a gyerekeket időben nívós, lehetőleg egyházi iskolába adni; kamaszkorban leghasznosabb egy nem koedukált, nagyvárostól távol eső, igényes internátus, ahol elegendő sport, zenei és egyéb művészeti képzés, de főleg az etikai ítélőkészség kialakítása áll a nevelés előterében. Lehet, hogy ennek megvalósítása egy bizonyos anyagi áldozatba kerül, de feltétlenül megéri.

A még kiforratlan, korlátokat nem ismerő ember ön- és közveszélyesen rohan a gyors függetlenség, pénz, hatalom és szerelem után. Ebben a stádiumban, bármennyire fájjon is kimondani, már nem segít a jól gondolt engedékenység és a cinkosság némasága. A bibliai tékozlófiú atyja sem hívta meg a léha társaságot a házába, hanem imádkozva várt, míg a sorscsapások által belátóvá vált fia kijózanodva hazatért. Gyakran tragikus, de már nem megváltoztatható az ilyen módon eltékozolt fiatal évek és az esetleges félárva unokák látványa, de járható harmadik út nincs. Lehet, hogy sokak számára az Arany János féle „ti leányok ne tegyétek!” balladai tömörségű, óvó figyelmeztetése „túlhaladott álláspont“. Az ilyen vélemény szerint a 6. parancsot nyilván ki kellene egészíteni egy 6/b, „barátnő/barát” §-al. Ezen „felvilágosult” reform után természetesen a többi 9-et is modernizálni kellene, hiszen ezek is az ókor letűnt idejéből származnak.

A mai ember testileg 12-14 éves korában biológiailag felnőtt, de lelkileg gyakran 30 évesen is még a kései pubertással küzd. Ezen életszakaszban a ma lenézett, elmúlt korok emberei teljesítőképességüket a család vagy a közösség szolgálatába állítva, már komoly feladatokat láttak el. Az is igaz viszont, hogy egy mai fiatalnak nem is lehet joggal a szemére vetni, ha egyértelmű etikai irányítás és személyre szabott követelmények nélkül mindenkori partnerével egyszerűen beleveti magát a szülők és a társadalom által engedékenyen-gondoskodóan megvetett ágyába. A baj csak az, hogy sok, ilyen módon biológiailag felnőtté válónál az infantilitás és a szenilitás közti átmenet egy esős, különben eseménytelen hétvégén következik be. Feltehetőleg ajánlatosabb a Szentatya idevonatkozó szavait időben a saját és a gyerekek szívébe vésni:

„A jelenlegi felfogás szerint... felnőttnek lenni teljes autonómiát jelent... az lenne felnőtt, aki nem ismer el normatív korlátokat, mindenkor saját tetszése szerint cselekszik és csak saját magát tartja szem előtt.” (Az Olasz Püspökök 35. Konferenciájához intézett beszéd 1992. március 14-én.)

„Az Istentől való elfordulás azon normális értékek elvesztésével jár, amelyek az emberi együttélés fundamentumát hivatottak képezni. Ezen hiány üreséget idéz elő, amelyet a féktelen konzumizmus kultúrája, helyesebben pszeudokultúrája kellene hogy elfedjen.” (Prédikáció Huelva-ban (Spanyolország), 1993 június 14-én.) „A hedonizmust, a válást, abortuszt, születéskorlátozást és fogamzásgátlást propagáló életfelfogás szöges ellentétben áll az isteni törvényekkel és az Egyház tanításával... Az Evangélium szellemében való élet magában foglalja az önmegtartóztató, az életet védelmező magatartást, valamint azt a meggyőződést, hogy a házasság sérthetetlen és nem felbontható... A család a szeretet misztériuma, mivel Isten teremtő tevékenységének részét képezi.” (Találkozás a fiatalsággal Santiago de Compostelaban 1989. augusztus 19-én.)

IMASZÁNDÉKOK

Októberre

1.

Imádkozzunk a fiatalokért, hogy lelkesen és nagylelkűen kövessék Krisztust, aki az Út, az Igazság és az Élet, és mindig készek legyenek arra, hogy tanúságot tegyenek Róla ott, ahol élnek.

A fiatalok szívesen lelkesednek, szeretnek is lelkesedni: ez erőbedobást jelent egy, vagy több, leginkább jó és nemes cél érdekében. Másrészt, aki lelkesedik, általában nem egyedül teszi, hanem másokkal együtt hevül föl szíve az elérendő cél szolgálatában. Ennek elérésével egy kicsit jobb lesz, nemesebb lesz a világ.

Más oldalról nézve a dolgot, igen fontos a fiatalok körültekintő előkészülete és felkészülése a különböző élet feladatokra, pl. Krisztus követésére, és arra, hogy mi módon lesz számukra Krisztus az Út - évtizedeken keresztül - változó életlehetőségeken (pl. öregedés) át?

Keresniük kell, hogyan tudják átültetni Krisztus igazságát saját életükbe, s miként válik lassan - lassan lehetővé az, hogy életük Krisztushoz, az Élethez közeledjék a kegyelmi egyesülésben?...

2.

Imádkozzunk az Egyházért: Isten ne hagyja, hogy hiányt szenvedjünk igen bölcs és szent pásztorokban, akik készek az Evangélium fényének terjesztésére a föld végső határáig.

E kérés a keresztény közösségekhez szól általánosságban és egyenként is. Hosszú évtizedek megfigyeléséből származik a mondás: „Amilyen a nép, olyanok a papjai.” Élesebben kifejezve ez így hangzik: „Minden nép megérdemli a maga (világi és) egyházi vezetőit.”

A szentségre - nevezzük életszentségnek is - való törekvés nem egyedül az emberi adottságoktól, a szentségre való képességektől függ. Szükséges hozzá a kegyelem.

Ugyanakkor a Mindenhatótól sem lehet számon kérni: mikor és mennyi bölcs, szentéletű papról gondoskodik Egyházában.

A bölcs és szentéletű lelkipásztorok a hasonló beállítottságú közösségekből fejlődni ki. Isten nem „állítja elő” a szenteket és bölcseket, de segítő kegyelmével mindig gondoskodik róluk, hogy bölcs és szent lelkipásztorokká legyenek... Isten kegyelme mindig a meglévő természetre épít.

Fejős Ottó

A 68-as generáció szabadság-bálványa, a minden létező irányba vezető összes út mindenkori nyitva tartása, mindennemű elkötelezettség kerülése csak azért, hogy mindig minden megszerezhető maradjon, az Éden-i kígyó sugallata. Márpedig tartósan boldog csak az lehet, aki megfogadja a krisztusi intelmeket:

„A szűk kapun menjetek be! Tágas a kapu és széles az út, amely a romlásba visz - sokan bemennek rajta. Szűk a kapu és keskeny az út, amely az életre vezet - kevesen vannak, akik megtalálják” (Mt 7, 13-14).

Lehet, hogy kicsit elvontnak tűnik a javaslat, de foganatosabb, mint a mai pszichológusok fecsegése.

Frank Miklós - Z. A.

KRISZTUS: EURÓPA REMÉNYE

Szent István ünnepe Budapesten

Augusztus 20-án, első szent királyunk ünnepén délelőtt Seregély István érsek mondott ünnepi szentmisét a Szent István-bazilikában. Délután a hagyományoknak megfelelően kezdődött a szentmise, majd a Szent Jobb körmenet.

Az idei ünnep a Közép-európai Katolikus Találkozó rendezvénysorozatának részét képezte. Minden résztvevő ország - Ausztria, Magyarország, Csehország, Szlovákia, Lengyelország, Szlovénia, Horvátország és Bosznia-Hercegovina - egyháza képviseltette magát, püspökeivel és papjaival nemzeti zarándoklatunkon.

A Szent Jobb ünnepélyes oltár elé helyezése után, a szentmise megkezdése előtt Erdő Péter prímás, esztergom-budapesti érsek megáldotta a felújított, az ünnepre régi fényében tündöklő Szent István-bazilikát. A homíliát Christoph Schönborn Bécs bíboros, érseke mondta.

Christoph Schönborn bíboros homíliája Szent István ünnepén Budapesten:

Főtisztelendő prímás úr, kedves érsek urak, kedves testvérek a püspöki, papi, diakónusi szolgálatban!

Igen tisztelt államelnök úr, a magyar kormány és a társadalmi élet nagybecsű képviselői, mindannyian, akik ezt az istentiszteletet televízión és rádión keresztül követik, kedves testvérek!

Megható alkalom számomra, hogy együtt ünnepelhetjük Szent István király ünnepét, és Bécs érsekeként Isten igéjét hirdethetem önöknek. Sajnos anyanyelvükön nem tudok szólni, de a hit közösségében beszélek, amely semmiféle nyelvi határt nem ismer.

A mai evangéliumban Jézus Krisztus döntés elé állít bennünket. Mindegyikünknek személyesen is találkoznia kell ezzel a döntéssel, de közösségként is, családonként, településenként, nemzetenként, Európaként is döntenünk kell: mire építsük a házat, ami az életünk? Mire építsük családunk, közösségünk, nemzetünk házát? Mire építsük a közös európai házat? Homokra vagy sziklára? Saját, gyakran zavaros ötleteinkre vagy Isten szavára? Csak az szilárd, ami Jézus szavának sziklaalapjára épül.

Sok vihar tombolt a magyar nép háza körül, és sok vihar zúdult rá: háborúk, megszállások, idegen hadseregek, mint felhőszakadás és áradat ömlöttek országukra (vö. Mt 7, 25), és mégis, a ház megállt, és áll ma is. Ma is szilárd!

Több mint ezer éve döntötte el István király, hogy saját életének házát és népe házát Krisztus szavának sziklaalapjára építi.

Sokszor fölmerül a történelmi rejtély, hogyan volt ez lehetséges, hogy a magyar nép és a magyar nemzet ezer éven át egy különösen mozgalmas történelem minden viharában kitartott. A mai ünnepen sokan tanúsítják, hogy ez Szent István döntésének köszönhető, aki saját életét és népe életét a keresztény hit alapjára és a katolikus Egyház Rómával egybefont, világszerte elterjedt közösségének alapjára építette.

Ma Magyarország hosszú történelme új szakaszának küszöbén áll. Mire építi a jövőjét? Engedjék meg, hogy három rövid gondolatot vázoljak, ami bennünket, Közép-Európa püspökeit mozgatott akkor, amikor közös „Közép-európai Katolikus Találkozóra” hívtunk, amely jövő májusban, Máriacellben éri el csúcspontját, és ott zárul le. Három szempont vezetett bennünket éppen ebben az időben, amikor az egyesült Európa mind világosabban körvonalazódik: Mint keresztényekre, különösen is ránk van bízva a kiengesztelődés szolgálata. Népeink újabb története tragikus feszültségekkel, mérgező ideológiákkal, gyilkos háborúkkal és népirtásokkal van tele. Milyen alapokra épülhetne az egyesült Európa, ha nincs köztünk, népeink között megbocsátás, bocsánatkérés, kiengesztelődés. Jézus Krisztus a mi békénk és kiengesztelődésünk. Az ő bűneinket megbocsátó irgalmas szeretete az egyetlen valóban tartható remény a XX. század rettenetei után.

1. Európa a nagy kereskedelmi útvonalak mentén fejlődött. Nagy térség a szellemi, kulturális, üzleti, tudományos kreativitás számára. Európa azonban egységes kontinens is, amely hihetetlenül sok és erős lelki, szellemi forrásból él. Ezen források nélkül Európa gyorsan kiszáradna, sivataggá válna. A Közép-európai Katolikus Napok évében Bosznia, Horvátország, Ausztria, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia, Csehország és Magyarország püspökei kölcsönösen országaik nagy zarándoklataira hívnak, hogy új erőt merítsünk a szentség forrásaiból.

2. Újra és újra megindít, amikor látom, hogyan nyer erőt Európa a régi szent helyekből, és hogyan törnek elő mindig új források a régi talajból. Lourdes-ot, vagy Fatimát említeném, de Lagiewnikit is Krakkó mellett, ahonnan a szentatya éppen egy éve (2002. augusztus 17-én) bocsátotta ki a magával ragadó felhívást, hogy a remény sziklaszilárd alapjaként érjen el minden embert Isten végtelen irgalmának örömhíre, amit Jézus ott Szent Fausztina nővéren keresztül adott.

3. Bennünket, püspököket az a meggyőződés vezet, hogy minden kereszténynek küldetése és feladata dolgozni Európa épületén, építeni a közös házat. Most az alapok lefektetése van soron. A mi felelősségünk is, hogy II. János Pál pápa szavával a „felebaráti szeretet találékonyságával” odahassunk, hogy Európa az emberi méltóság megbecsülésének, az élet tiszteletének, mindenekelőtt a kicsikre, a szegényekre és gyengékre irányuló figyelemnek a térsége maradjon, és mindinkább azzá váljon.

Ha Magyarország tovább építkezik arra az alapra, amit Szent István lefektetett, akkor áldássá lesz Európa számára, az egyesült Európa is megőrzi eddig őrzött önazonosságát, és semmilyen vihar és áradat nem fogja szétrombolni. Ehhez a teremtő bizalomhoz segítse önöket Szent István közbenjárása.

Krisztus áldja meg és védelmezze Magyarországot! Magyarok Nagyasszonya könyörögj érettünk! Szent István könyörögj érettünk! Ámen. ❑

Borbándi Gyula

AMIT A HAZÁRÓL TUDNI KELL

Németh László „A tanügy rendezése” című 1945 őszén készült munkájában azt írta, hogy az iskolának „az egész nemzet alá kell közös alapot” adnia. Részletesen ki is fejtette, hogy az iskolának és a tanításnak milyen reformjára lenne szüksége ahhoz, hogy ezt a célt elérje. Az író az egymást kiegészítő és szervesen összeálló ismeretek rendszerében gondolkodott. A tantárgyak eredményes oktatását egymással összefüggésben és nem egymástól különállóan képzelte el. Amolyan „Gesamtkunst”-ban gondolkodott, amelyben az ismeretek a közös mondanivalót, ebben az esetben a minden magyar számára kívánatos alapműveltséget szolgálják.

Amikor a „Haza, a magasban” című, a külhoni magyar diákok „magyar nemzetismeretét”, vagy másként, magyar tárgyú ismeretkincsét gyarapítani szándékozó tankönyv kétszáz-kétszáz lapos két kötetét mind nagyobb elégedettséggel forgattam, nem szabadultam attól a benyomástól, hogy itt a kiadó és a szerzők olyasminek a megközelítésére törekedtek, amire a múlt század közepi világégés után a magyar tanügy reformján elmélkedve Németh László is gondolt. Jelen esetben kiadó és szerzők a külhoni magyar iskolákat és tanulókat tartották szem előtt, de úgy vélem, a példa, vagyis a szóban forgó mű követésre méltó és annak megfontolására érdemes, nem rendszeresíthető-e magyarországi iskolákban is.

A mű a külhoni magyar diákok részére kiírt tankönyvi pályázaton első helyezést ért el. Megjelentetését mind az Oktatási Minisztérium, mind az Illyés Közalapítvány anyagilag támogatta. Kiadására a Lezsák Sándor által vezetett lakiteleki Antológia Kiadó vállalkozott, előállítása ugyanott, az Agócs Sándor által igazgatott nyomdában történt. Mind a kiadó, mind a nyomda elsőrangú munkát végzett. A két kötet szedése, nyomása kitűnő, a gazdag színes képanyag (majd minden lapon található egy vagy két kép) párját ritkító és kitűnően illusztrálja az érdekes, világosan megírt szövegeket. Elsőrangúak az ugyancsak színesen nyomott térképek és tájképek. A korrektorok munkáját dicséri, hogy csak egyetlen sajtóhibát találtam, pedig korábbi, sok évtizedes szerkesztői gyakorlatom folytán különleges érzékem alakult ki sajtóhibák, elírások észrevételére. A szövegek szabatosak, tömörek, homálytól mentesek. Egyetlen csúnya mondatot fedeztem fel. Az I. kötet 7. lapján: „A török kor, majd az utána következő évtizedek valóságos népvándorlást jelentenek”. Fáradt lehetett a korrektor, hogy nem javított bele.

Jók és szépek az irodalmi szemelvények. A sok vers, prózarészlet dicséretes. Rövidségükben, tömörségükben igen tanulságosak és szemléletesek a történelmi, földrajzi, néprajzi, természetrajzi ismertetések, amelyek sok fontos tudnivalókban igazítanak el, másfelől Nyugaton megismert tények, adatok, jelenségek magyar megfelelőivel szembesítenek. A két kötet tartalmát csak címszavakban lehet érzékeltetni, annyi mindenről esik bennük szó és minden esetben képekkel, ábrákkal illusztrálva meglehetősen változatosak a megközelítések.

Az I. kötetben rövid tájékoztatást találunk a magyar őstörténetről, a magyarok szomszédairól, hatvan lapon a magyarság történetéről, Árpádtól kezdve az 1848-as szabadságharc végéig, a magyar nyelv történetéről, majd több mint negyven lapon, eligazító szemelvényekkel a nagyrészt 19. és 20. századi magyar irodalomról, azután összefoglaló tájékoztatásokat a határon túli és külhoni magyarokról, valamint a magyar művészetek (építészet, festészet, szobrászat, zene, film) végül a sport fejlődéséről, jelentősebb teljesítményeiről és alakjairól. A II. kötetben kapunk választ arra a kérdésre, hogy „mi a magyar?” Eligazító fejtegetések a nemzetről és nemzetjellemről, a nemzeti jelképekről (címer, nemzeti színek, nemzeti ünnepek, himnusz, jelképvilág), jelentős és neves magyarokról. Utána mintegy ötven lapon földrajzi, néprajzi, honismereti adatok. Majd a magyar történelem eseményei a kiegyezéstől a második ezredfordulóig.

A „Magyar nyelvismeret” című fejezetben szó van a magyar beszédről és írásról, a magyar nyelv jelenéről és feltételezett jövőjéről. Egy további fejezetben magyarázó jegyzetekkel a magyar költészet jelentősebb alkotásaival szembesülünk, Janus Pannoniustól kezdve Nagy Lászlóig. „A külhoni magyar diaszpóra” című fejezet, tájékoztatást nyújt a világban élő magyarok számáról, jelentősebb alakjairól, szervezeteiről, intézményeiről és teljesítményeiről. A kötetet Magyarország külképviseleteiről, külföldi kulturális intézeteiről és néhány országos intézményéről készült adattár zárja.

Noha a műről nyert összbenyomás, mint már ebből az ismertetésből is kivehető, mindenképen pozitív, mégis helyénvalónak látszik néhány kritikai észrevétel. Ezt ne tekintse a kiadó kákán csomót keresésnek, legfeljebb javaslatnak, milyen korrekciók lennének kívánatosak újabb kiadások esetén. „Királynő a magyar trónon” a címe a Mária Teréziáról szóló fejezetnek. Ebből a gyanútlan olvasó arra gondolhat, hogy ő volt az első magyar királynő. Holott, volt elődje, mégpedig Nagy Lajos király lánya, Mária, aki 1382 és 1395 között ült a magyar trónon. A II. kötet 72. lapján Wass Albert író neve tévesen Vassként szerepel. A 95. lapon az áll, hogy „2001-ben II. János Pál pápa Romzsa püspököt a szentek sorába iktatta.” A valóságban Romzsa Teodor görög katolikus püspököt, aki szovjet gyilkosok áldozata lett, a pápa boldoggá avatta. Ugyane kötet 96. lapján azt olvassuk, hogy a párt főtitkárát - mármint a Kisgadapártét - , Kovács Bélát a nyílt utcáról rabolták el szovjet katonák.” Ez nem nyílt utcán történt, hanem lakásán. Nagy Ferenc memoárjaiban (Küzdelem a vasfüggöny mögött, Budapest 1990.) így emlékezett vissza a történtekre. Jelentették neki, hogy Kovács Bélát a politikai rendőrség Andrássy úti házából, ahová önként ment kihallgatásra, szovjet katonai gépkocsin vitték először lakására, a Váci utcába, amelyet addigra szovjet katonák már lezártak. „Egy civilbe öltözött orosz tábornok vezetésével vöröskatonák hatoltak be a házba - írta a volt miniszterelnök -, megszállták a lépcsőházat és Kovács Béla egész lakását, s így vitték haza.... megrémült családjához. Ott kihirdették előtte a hadsereg-főparancsnokság letartóztatási parancsát. Utána házkutatást tartottak, Kovács Béla iratait magukhoz vették, s azután Kovács Bélát is elhurcolták. Nem engedték meg, hogy feleségével beszéljen.”

Visszatérve a kötet apró tévedéseihez, nem felel meg a valóságnak, ami a 171. lapon olvasható, nevezetesen az, hogy a Svájcban alakult Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem „alapítója volt Szabó Zoltán”. A Londonban élő író jó barátságban volt a szervezet vezetőivel, rokonszenvezett a Szabadegyetem céljaival, eljárt évi tanulmányi napjaira és többször előadást tartott, vagy felszólalt. Az alapításban azonban, noha helyeselte, nem vett részt, alapítója semmiképpen nem volt.

Végül néhány szót még e kitűnő tankönyv szerzőiről. Alföldy Jenő kritikus és szerkesztő írta mindkét kötetben az irodalmi tárgyú elemzéseket és válogatta össze a szépirodalmi anyagot. Hámori Péter történész, tanár a szerzője a magyar történelmet bemutató két nagy fejezetnek. Kiss Gy. Csaba tanár, tudományos kutató, író foglalkozott a magyar nemzet sajátosságait és a szomszédokkal való kapcsolatait érintő kérdésekkel. Végül Bakos Istvánra hárult mindaz, amit az említetteken kívül e két gazdag kötet még tartalmaz. A tárgyköröket tekintve a legtágabb körű érdeklődést elégítette ki. Ő foglalkozik egyébként a mű megjelenését követő tennivalókkal, annak az érdeklődésnek és figyelemnek a felkeltésével, amelyet ez az értékes munka megérdemel.

Reméljük, a „Haza, a magasban” eléri célját és eljut mindenhová, ahol szükség lehet rá azoknak a nemes céloknak az elérésére, amelyek a munkát ihlették. Mindenképpen egyet lehet érteni a szerzőkkel és a kiadóval abban, hogy „a magyar nyelv, illetve a magyarságismeret oktatása akkor lehet eredményes, ha meg tudjuk győzni gyermekeinket arról, hogy saját érdekükben áll magyarságuk megtartása. Akik két kultúrában is otthon lehetnek, sokkal jobban megállhatják majd a helyüket az életben, mint akik csupán egyetlen kultúra szellemében nevelkednek”. ❑

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Gyúrás István

Gyúrás István SJ a Rottenburg-Stuttgart-i egyházmegyében élő magyar katolikusok egyházi közösségének, a stuttgarti Magyar Katolikus Misszionak vezetője. Megbízatását dr. Gebhard Fürst püspöktől, a Rottenburg-Stuttgart-i egyházmegye főpásztorától kapta és az kiterjed az egész egyházmegye területére. Szolgálatát főállásban végzi. A Magyar Jezsuita Rendtartomány tagja.

Gyúrás István 1937. október 4-én született Barcs községben. Elemi iskoláit szülőfalujában kezdte, majd Pécsett folytatatta a Pius Gimnáziumban. 1956-ban érettségizett a pécsi technikai szakiskolában. 1957-1963-ig a pécsi egyházmegye kispapjaként teológiai tanulmányokat folytatott a győri egyházmegyei szemináriumban. 1963. június 23-án Kisberk Imre székesfehérvári püspök pappá szentelte a pécsi székesegyházban a pécsi egyházmegye szolgálatára. Káplánként szolgált: 1963-1964-ig Nagynyárádon, 1964-1965-ig Nagydorogon, Tolna megyében, 1965-1966-ig ismét Nagynyárádon.

1966-ban Nyugatra távozott. Előbb Svédországban, aztán Norvégiában élt. 1967. július közepén a magyar jezsuita rendtartomány növendékeként belépett az Észak-Német Jezsuita Provincia noviciátusába Ascheberg-ben, Münster közelében. 1968-1971-ig filozófiai tanulmányokat folytatott Pullachban a jezsuiták főiskolájában. 1971-1974-ig az innsbrucki egyetem teológiai fakultásán teológiát tanult és a Sillgasse-i jezsuita rendházban lakott, közben mintegy 3/4 évet kisegítő magyar lelkészi szolgálatot végzett Stockholmban. 1975-1979-ig különösen Pázmány műveit tanulmányozta. 1979-ben elvégezte a jezsuitáknál szokásos harmadik probációt Berlinben. 1979-1978-ig egyetemi lelkész Erlangenben. 1980-1981-ig Kastlban a fiúinternátus vezetője és hittantanár.

Dr. Tarnay Brúnó bencés utódaként, 1981. szeptember 1-től 2002. augusztus 31-ig magyar lelkész Weingartenben, a weingarteni Magyar Katolikus Misszió vezetője és a magyar katolikusok lelkésze a Rottenburg-Stuttgart-i egyházmegye déli területének 13 esperesi kerületében. Itt szerkesztette a „Weingarteni levél”-t, amely 1981-2002-ig, általában negyedévenként 850 példányban jelent meg. Élénk karitatív tevékenységet folytatott. Segélyekkel támogatta magyar testvéreinket Erdélyben, különösen Székelyudvarhelyen és Csíkszeredában, de segélyeket szállított Magyarországra és Kárpátaljára is.

2002. szeptember 1-i hatállyal dr. Gebhard Fürst püspök kinevezte a stuttgarti Magyar Katolikus Misszió élére és megbízatását kiterjesztette az egész egyházmegye területére, miután a weingarteni magyar missziót egyesítette a stuttgartival. Azóta Stuttgartban szerkeszti az 1976. januártól megjelenő „Barátom” című havi lelkipásztori körlevelet 550 példányban és az 1998. szeptembertől negyedévenként megjelenő stuttgarti Értesítőt, amelyet rendszeresen 1950 példányban postáz a stuttgarti egyházmegyében élő magyar, ill. magyarul beszélő híveknek.

Néhány írása jelent meg az ÉLETÜNK-ben és a Schwäbische Zeitung-ban. „Pázmány Kalauzának latin fordítása és a wittenbergi válasz” címmel tanulmányt közölt a „Pázmány Péter emlékezete halálának 350. évfordulóján” (Róma, 1987., 389-398. oldal) című gyűjteményes kötetben.

Magyar szentmiséket tart rendszeresen:

- *Balingen - Frommernben minden hó első szombatján 17.00 órakor* a St. Paulus-templomban, St. Paulusstr. 2;

Schwäbisch Gmündben minden hó első vasárnapján 9.30-kor a St. Leonhard kápolnában, Aalenerstr. 2;

Stuttgartban minden hó első vasárnapján 15.00 órakor a Hl. Bruder Klaus-templomban, Albert Schäffle Str. 30;

- *Friedrichshafenben minden hó második szombatján 18.00 órakor* a St. Elisabeth-kápolnában, Werastr. 23;

Weingartenben minden hó második vasárnapján 10.00 órakor a 14 Nothelfer-kápolnában, Ravensburgerstr. 39;

Böblingenben minden hó második vasárnapján 15.30-kor a St. Bonifatius-templomban, Kopernikusstr. 1;

- *Reutlingen - Orschel - Hagenben minden hó 3. szombatján 19.00-kor* a St. Andrea-templomban, Nürnbergerstr.;

Ludwigsburgban minden hó 3. vasárnapján 9.30-kor Schlosskapelle, Innerer Schlosshof;

Eislingenben minden hó 3. vasárnapján 15.00-kor Liebfrauenkirche, Eberhardtstr. 30;

- *Biberachban minden hó 4. péntekén 18.00-kor* a Spitalkirche-ben, Museumstr.;

Heidenheimben minden hó 4. szombatján 16.00-kor a Dreifaltigkeitskirche-ben, Verdistr. 13;

Ulmban minden hó 4. vasárnapján 10.30-kor Kinderhaus St. Maria, Zeitblomstr. 41, 2. Hauseingang;

Heilbronn - Horkheimben minden hó 4. vasárnapján 15.30-kor a Hl. Geist-templomban, Heilbronner Weg 17;

Érdeklődni: Ungarische Katholische Mission - Magyar Katolikus Misszió, Pfizerstr. 5, 70184 Stuttgart, P. Gyúrás István: telefon: 0711/2367417; handy: 00 49 172 8341813; E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart/index.html

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

HÍV A TANULÁS

A nyár gyorsan elrepült, élményei már csak emlékezetünkben élnek. Szívesen gondolunk vissza a Balaton hűs habjára, a kerékpártúrákra, a cserkésztestvérekkel töltött vidám táborozásra. De most mindannyian érezzük keserű-édeskés ízét annak, hogy megkezdődött az új tanév.

Mikor először mennek iskolába
Az elsőosztályos kisgyerekek,
Illatot hint az ősz minden virága,
Amerre lépnek, dalok csengenek.

Mikor először mennek iskolába,
Szívükben bűvös áhítat terem,
Kitárul nékik a mesék világa,
Hol betűk nyílnak kéklő tengeren.

Mikor először mennek iskolába,
Nekik köszön a szeptemberi ég
Őket kísérik, arany fényben ázva,
A szőlőfürttel terhes venyigék.

Mikor először mennek iskolába,
A tücsök tüzes, friss nótába kap,
Mind hevesebben szól a citerája.
Megsimogatja hajukat a nap.

(Keszthelyi Zoltán, Elsőosztályosok)

Bevallom, mindig nagy örömet jelent az újbóli találkozás osztálytársaimmal, Lacival, Marcsival és a többiekkel. Az iskolakezdet egyben az újrakezdés lehetősége is, eltűnnek a régi osztályzatok, minden nebuló új lappal indulhat, még számtanból és fizikából is! Egy kis szorgalommal bizonyára kijavíthatjuk a múlt tanév nem annyira sikeres osztályzatait.

Az ember igazi kincse nem a testi erő, hanem az értelem. Milyen szégyen, ha valakire azt mondják, műveletlen buta ember. Gondoljunk szüleinkre, akik napról napra szorgalmasan végzik feladatukat munkahelyükön és a családban is. Nekünk gyerekeknek legfontosabb munkánk a tanulás. Nem elég az értelem, kitartó szorgalomra is szükség van.

Ezért arra kérjük a Szentlelket, segítsen legyőzni lustaságunkat, erősítse meg akaratunkat, sokszorozza meg szorgalmunkat. Lelkiismeretünk által szüntelen figyelmeztessen arra a kötelességünkre, hogy becsülettel végezzük iskolai feladatainkat.

Ehhez kívánunk mindenkinek sok örömet az új tanévben. Különös szeretettel köszöntjük az először iskolába indulókat.

Judit néni

Fiataloknak

ÚTJELZŐK

Még egy igen hosszú út áll előttem. Lassan beesteledik, a sötétség mindent betakar. Ráadásul még a köd is leszáll. Az úttest még sötétebbnek látszik, a középvonalat is csak sejteni lehet. A gépkocsi fényszórói küszködnek a sötétséggel. Bevallom, kellemetlen érzés fog el minden alkalommal, amikor ilyen körülmények között utaznom, vezetnem kell... De milyen jó, hogy vannak útjelzők! Az út szélén sorakozva, fényvisszaverő jeleikkel biztonságot, bátorságot adnak. Pontosan jelölik, hol van az út széle, s ha a megszokottnál lassabban, óvatosabban is, de célomhoz vezetnek... Ilyen mostoha körülmények között, csak hálásak lehetünk az útépítőknek... Mert ha világos van és süt a nap, alig gondolunk az útjelzőkre, észrevétlenül maradoznak el mögöttünk, csak az út, a sebesség, a cél a fontos... Fontosságuk, életet mentő szolgálatuk csak akkor derül ki újra, amikor esteledik, amikor fáradni kezdünk s az utazás egyre nehezebbé válik.

Úgy érzem, hasonló helyzetben volt evangéliumi történetünk fiatal embere is: „Jó Mester, mit kell tennem, hogy elnyerjem az örök életet" - kérdezi Jézustól (Mk 10, 17-27). Az Úr válaszában a parancsokra emlékezteti... Meglepő ismét a fiatalember válasza: ő ezeket már gyermekkora óta ismeri és megtartotta. Valami mást keres, egy újabb kihívást, feladatot, amit újra sikeresen megoldva, biztosan, zökkenő mentesen haladhat előre útján az örök élet felé. A parancsok, az útjelzők úgy tűnik már nem is olyan fontosak, vagy annyira megszokottak lettek, hogy észrevétlenül maradoznak el mellettünk... „Menj, add el, amid van..." Ez már igazi kihívás, feladat! Jézus a lelkébe látva, felismeri mire van igazán szüksége... Az ifjúnak, mert igen gazdag volt, ez már sok volt. Ő nem így gondolta, nem ennyire radikálisan, mindenéről lemondva, mennyei kincseket gyűjtve, követni a Mestert...

Az örök élet felé vezető utunk hűséges kísérői a parancsolatok. Helyettük újra s újra valami mást, különlegeset keresni nem szükséges. Bármennyire ismerjük és megtartjuk azokat, újra felfedezni, átélni, nagy feladat egy egész életre.

Pál atya

DIÁKSEGÉLYEZÉS SZABADKÁN

A szabadkai Kosztolányi Dezső Diáksegélyező Egyesületet (KODDE) tizenhárom éve alapította meg egy lelkes csapat: pedagógusok, jogászok, nyugdíjasok és más foglalkozású, elhivatottságot érző emberek. A civil szervezet fő feladata a Szerbiában tanuló szegénysorsú, magyar ajkú kitűnő és jeles előmenetelű középiskolás tanulók és egyetemi hallgatók anyagi támogatása. Az Egyesület segítséget nyújt a kisebbségi sorban élő magyar diákoknak Vajdaság egész területéről, hogy minél nagyobb esélyük legyen a szülőföldön megmaradni, önazonosságukat megőrizni, kultúránkat, hagyományainkat ápolni.

A KODDE független minden politikai és vallási csoportosulástól, és kizárólag a magyar fiatalok érdekeit tartja szem előtt. A kérelmek elbírálásánál a tanulmányi eredmény és a szociális helyzet a legfőbb mérce. Induláskor 25 szegénysorsú, jól tanuló magyar diákon tudott segíteni, míg a 2002/2003. évi tanévben a csaknem 1000 segélykérő közül 514 tanulót támogatott ösztöndíjjal. Anyagi helyzete azonban ma egyre kilátástalanabb. A gazdaság katasztrofális helyzetben van. Egyes helyi önkormányzatok, a történelmi egyházak, vállalkozók, sőt alig tengődő nyugdíjasok segítik az Egyesületet. A külföldi alapítványok és szervezetek, egyházi közösségek napról-napra kevesebbet adakoznak. Az ösztöndíjak összege nagyon szerény, de ennek kifizetése is nehézségekbe ütközik. Egyre nehezebben tudják összehozni a diákok támogatására előirányzott havi 6.000 Euró dinárértékét. A vajdasági magyar diákok támogatásával segítjük a délvidéki magyarság megmaradását. Bővebb tájékoztatást találunk az Egyesület honlapján: www.kodde.org.yu

Dr. Benkovics Mária, Essen

ÚTON

Jegyet váltottam a Bécs-Budapest-i EC vonatra, a helyjeggyel pedig biztosítottam, hogy a termes kocsi nem dohányzó részében teszem meg a néhány órás utat. Már csak az volt a gondom, hogyan viszem fel a két nehéz táskámat. Segítséget keresve megakadt a szemem egy erős, vállas fiatalemberen. Nem csalódtam. Kérésemre udvarias igennel válaszolt. Most már ketten vártuk a késő vonatot. Végül begördült, de olyan pimasz módon, hogy az én 51-es vagonom csak integetett nekem. Nem futhattam utána, a vonat késése miatt sietnünk kellett. Csak arra volt időnk, hogy segítőm felnyomja a táskáimat a dohányzó ÉS fülkés vagonba. De mit bántam én - akkor. A lényeg: fent voltam, csomagostól. Hogy szünet nélkül dohányzó, ivó, üvöltöző, rikoltozó fiatalok tömegébe kerültem, az csak kb. két perc múlva derült ki.

Azt mondják, sok emberből kibújik a másik (vagy az igazi?) énje abban a pillanatban, hogy utas lesz belőle. Nos, a budapesti ifjúsági zenés sziget-fesztiválra utazók nem parádéztak „igazi" énjükkel. Nem általánosítok. Voltak közöttük helyes, fülbevalós, orr- és száj-karikás, köldök-mutogató, cigarettát sodró, mértékkel ivók is, de ezek inkább összerezzentek a gondolatra, hogy „azokkal" sátorozzanak együtt a fesztiválon.

Hegyeshalomban a rendkívül udvarias határőrök letessékeltek néhány hátizsákost, mert nem volt rendben a papírjuk. A fesztivál kiküldöttei végigjárták a vonatot és útbaigazító listákat, térképeket osztottak ki. Egy térképet még én is kaptam. „Felfüstölt" lényemnek jól jött a tájékoztató. Új irányba terelte a figyelmemet. A térképen a Margit-szigettől északra, az Óbudai-sziget és a Téli kikötő közötti részen nagybetűs cím hirdette az esemény színhelyét: Sziget Fesztivál 2003. Böngészve a tájékoztatót megdöbbentem az angol fordítás buktatóin. (Erre már nem telik?)

Egyébként a fesztivál nagy siker volt. Igaz, anyagi hasznot nem jelentett a fővárosnak, de a fiatalság remekül mulatott. Öt nap megfeszített takarítás után pedig a sziget ismét magára ismerhetett...

Következhetett a PLAGE, a Szajna-parti homokozót majmoló Duna-parti Beach. Miért ne? Ami jó Párizsnak, miért ne lehetne siker nálunk is. Mert mi az a tíz millió Forint, amibe a kéthetes mulatság került (bevallva) és ez csak a megteremtése ennek a fából vaskarikának. Igazán sajnálom, hogy a főváros mindenható ura nem hallotta a fejére zúduló keresetlen szavakat, amelyekkel (többek között) a teljes Duna-parti szakaszon átirányított forgalom miatt elhalmozták.

De szép volt ez a párizsias Budapest. Enyhe szellő borzolta a jellegzetes magyar fák, a nagy ládákban felállított pálmák lombját. A napozásra szánt Dunapartot vastagon beborították homokkal, a pestiek szerint „a kutyák örömére". És mindezt belépődíj nélkül élvezhette, aki nem bánta, hogy a hőségtől sújtott városban még intenzívebben izzadjon és tegye ki magát a nap perzselő, káros sugarainak. Igaz, „ingyért" mehetett oda, a pénzétől azonban sikerült megszabadulnia, ha volt és ha akarta. A mindenféle jót árusító sátrakban a napnál is „forróbb" volt az áruk ára. Rövid két hétre - csekélyke tíz millióért! (A Nép hangja: Van itt pénz elég. Jut belőle még külföldre is! - Mi az, maga nem olvas újságot? Nem nézi a tévé-t, hogy ilyen csodálkozva néz rám? Még ilyent! Hol él Maga?)

De mi lesz a Plage/Beach eltakarításával? „A pálmákat új helyre viszik" - nyugtatott meg a tv., de hová szállítják a kutyák budiját? Ki örül a „használt" homoknak? Egy sokat tapasztalt honfitárs szerint: Ne fájjon a maga feje, felhasználják majd azt „egyesek". Megvan itt mindennek a „helye". Csak nem magánál és nem nálam...

Plage és Beach. Budapesten járok? A járókelők megjegyzéseit illetően: Igen. Az üzletek, éttermek, áruházak feliratai-ból következtetve: Nem. De nem csak a fővárosban van így, a legtávolabbi vidékeket is elérte az „ár". Mert ki ne lepődnék meg, amikor a Nyírség egyik kis falujában a jó öreg korcsmáros kocsmáján azt látja, hogy PUB; és a Balaton-parti feliratok között szenzációs ritkaságnak számít, és valósággal ujjongásra késztet, amikor az idegen nevek áradatában megkapja a szememet a PÁKÁSZ TANYA jelzése!

Elgondolkoztam. Az járt az eszemben, hogy míg a közvetlen határainkon túli, magyarok lakta területeken azért dolgoznak, nem egyszer harcolnak, hogy a magyar feliratok IS szerepeljenek, itthon felelőtlenül bánunk az értékeinkkel, oda dobunk mindent, még az anyanyelvünket is? Vagy az idegen felíratok (akaratlanul) csak azt húznák alá, amivel napról-napra szembesítenek: jó úton haladunk. Sikerül kiárusítani az országot... (Ottlétem alatt 12 kastélyt ajánlottunk fel az araboknak és felröppent a hír, hogy két világhírű ménesünket is piacra dobjuk...)

Bitskey Ella, Sarasota, FL

Mi lesz belőletek kis roma-gyerekek?

Világos nappal hat kis kollégistát (11-15 évesek) megtámadott, közrefogott kilenc romagyerek (10-15 évesek) s követelték, hogy adják át a pénzüket. Ebből persze verekedés támadt, ütöttek arcba, gyomorba, két diákot égő cigarettával megkínoztak... Mi lesz belőletek kis romák, ha mindnyájan cigarettáztok, verekedtek, zsaroltok? Lehet így rajtatok segíteni? Pedig ti is iskolába jártok, tanítanak benneteket, mindenki azt akarja, hogy jó, helyes, udvarias, tehetős fiatalok, felnőttek legyetek! Mért nem akarjátok?

(A Rózsák Terei Evangélikus Kollégium igazgatónőjének leveléből idézte a „Magyar Narancs".)

Elgondolkoztató népmozgalmi mutatók?

A népességfogyás mértéke több mint 40 százalékkal nőtt 2003. január-márciusában az előző év ugyanezen időszakához képest. Úgyszólván minden népmozgalmi mutató aggasztó képet mutat az egy évvel korábbihoz képest. A házasságkötések, az élveszületések száma csökkent, a halálozásoké emelkedett. Az idei első negyedévben mintegy 6 ezer házasságot kötöttek, de négyszázzal kevesebb esküvőt, mint 2002 első három hónapjában. Összesen 23 ezer gyermek született, nyolcszázzal kevesebb, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában. Idén a vizsgált három hónapban több mint 37 ezer lakos hunyt el, tehát 4 ezer fővel többen haltak meg, mint 2002 első negyedévében. A születések mintegy 3 százalékos csökkenése és a halálozások 10 százalékos emelkedése folytán a népességfogyás mértéke meghaladja a 40 százalékot. A hazai magyar népesség lélekszáma - a nemzetközi vándorlási tendenciát is figyelembe véve - 10 millió 128 ezer fő (A Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatójából).

Madridi levél

TÁRSADALOM, MŰVELŐDÉS, VALLÁS

Szeptemberben megindult a tanítás és gyakorlatilag is életbe lépett a közoktatás színvonaláról szóló, új törvény. Ennek megfelelően továbbra is van „Társadalom, művelődés, vallás” elnevezésű tantárgy. Felekezeti (katolikus) és nem felekezeti változatban adják, az utóbbiban történelem vagy filozófia tanárok azok számára, akik „nem akarnak hittanra járni”. Az előbbit pedig, mint eddig is, az állam által fizetett, de az egyházi hatóság által kijelölt hittanárok. Egyes témák azonosak: a vallás jelentősége a társadalomban és a művelődésben, a főbb vallások, így a mohamedán és az izraelita ismertetése, mások természetesen különböznek. A katolikus vallás alapvető tanításai, a szertartástan és a Szentírás mellett a magasabb osztályokban a tanulók megismerik az Egyház álláspontját olyan kérdésekben, mint az abortusz, az eutanázia és halálbüntetés.

A negyedszázada beállott, nagy politikai változással, - az alkotmányt 1978-ban hagyták jóvá, - a katolikus megszűnt államvallás lenni és már nem volt kötelező hitoktatás. (Korábban az volt az egyetemen is „a nemzeti szellem nevelése” és a testnevelés mellett. A diákság tréfásan „a három Máriáról” beszélt utalással Jézus kínszenvedésének leírására: ott jelenik meg mellékalakként három Mária. Így melléktantárgyak voltak az említettek, de akadályozhatták az egyetemi hallgató rendes előmenetelét. E sorok írója akkor még nem volt spanyol állampolgár és erre való hivatkozással nem vette fel őket.)

A rendszerváltozás után a hatalmon lévő Demokratikus Középpárt lehetőséget adott rá, hogy hittan helyett etikát választanak, ami nem is volt rossz megoldás, a következő szocialista kormányzat azonban más véleményen volt. Megszűnt az egység, különböző dolgokkal kísérleteztek s arra is akadt példa, hogy sakkozni tanítottak. Végül a Néppárt vezetése alatt megszületett a Társadalom, művelődés, vallás. Most az újítás abban áll, hogy teljes értékű tantárgynak ismerik el, osztályozzák és a kiérdemelt jegyet figyelembe veszik az átlagjegy kiszámításánál, mely fontos pl. az egyetemi felvételnél.

Bár úgy látszott előzetes megbeszélések folyamán, hogy ezt a megoldást a Szocialista Párt is elfogadja, most sok kritikus hangot hallattak: volt aki „nacionálkatolicizmusról”, „a kötelező hitoktatás újrabevezetéséről” regélt. A másik oldalról viszont azt hangsúlyozták, hogy a vallási jelenség a történelem fontos része s a kereszténység ismerete nélkül a közönség számára érthetetlenek a misztériumjátékok, Bach kantátái és a múlt századok festészetének jelentős része. Eltekintve attól, hogy olyan tantárgy, melyből nem osztályoznak, az iskolában eleve halálra van ítélve. A vallás, - vonták le a végső következtetést, - a szellemi élet, a művelődés része, a kereszténység pedig a nyugati hagyományé. Nélküle múltunk érthetetlenné válik.

Különben országos átlagban a tanulók, - illetve a szülők, - 80%-a dönt a felekezeti (katolikus) vallástanítás mellett, bár számuk a felsőbb osztályokban csökkenő irányzatot mutat. Ez azért is figyelemre méltó, mert a rendszeresen misére járók és szentségekhez járulók száma 20% körül mozog.

A témáról folytatott sajtóvitában azt is megtudhattuk, hogy a Szocialista Munkáspárt főtitkára is gyermekeit eddig beíratta „hittanra”.

Rónai Zoltán

ÚJ FELADATOK ELŐTT A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK

Több oka is volt annak, hogy a rendszerváltás után a kereszténydemokrata politika nem tudott számottevő közéleti tényezővé kialakulni.

Az első legfontosabb ok az volt, hogy az 1947-es, utolsó - mondjuk még relatív legális demokratikus választáson - a híres-hirherhedt „kék-cédulás” szavazáson a Demokrata Néppárt (közismerten Barankovics-párt) Giesswein Sándor, Prohászka Ottokár, P. Kerkai politikai, társadalmi hagyományai, valamint XIII. Leo „Rerum novarum” című, korszerű elvi eligazításai alapján a Kommunista Párt példátlan agressziója és az AVO bűnszövetkezet terrorja közepette 62 képviselővel az ország legnagyobb pártja lett. De Rákosi Mátyás még a Moszkvában megfogalmazott forgatókönyv alapján valahogyan összeférceltet egy quasi többséget és ugyanakkor kísérletet tett arra, hogy Barankovicsot és a Demokrata Néppártot ígéretekkel (és), majd megfélemlítésekkel Mindszenty érsek-bíborossal szemben kijátssza. Barankovics legközvetlenebb és veszélyeztetett képviselő társai (közöttük e sorok írója is) drámai veszedelmek között átjutottak az akkor már leaknásított Vasfüggönyön. Az otthon maradottakra pedig börtön, láger (Kistarcsa, Recsk), vagy deportáció, szerencsésebb esetben rendőri felügyelet várt.

Ismeretes, hogy a marxista-kommunista diktatúra előbb a nyílt egyházüldözés eszközeivel, majd a perfid békepapi mozgalom diabolikus eszközeivel, a katolikus, református felekezeti iskolák államosításával, társadalmi mozgalmak, egyesületek, Kalot, KIE ect. a katolikus közélet, sajtó-könyvkiadás felszámolásával, nemkülönben a papnevelés likvidálásával megsemmisítette azt a keresztény társadalmi közeget, amely szinte automatikusan lehetetlenné tette egy keresztény szellemi elit kialakulását. Most az ún. rendszerváltás után 13 évre tapasztalhatjuk, milyen döbbenetes ennek a keresztény társadalmi közegnek a hiánya.

A négy évtizedes kommunista uralom alatt felnőtt három olyan nemzedék, amely nem ismeri az evangélium tanítását és természetesen, sem a keresztény egyházak történelmi szerepét és jelentőségét, és amelynek nincs keresztény kultúrája.

Semjén Zsolt

A másik oka pedig az volt, hogy a keresztény politikai erőktől joggal aggódó liberál-szocialista pártoknak sikerült a keresztény politikát szétbomlasztani. Ezt a lelkes, de tapasztalatlan naiv kereszténypárti vezetők csak későn vették észre.

A nemrégiben elhunyt dr. Varga László, a legitim Néppárt elnökének következetes jogászi munkájával sikerült a keresztény-pártot az egységbontóktól megszabadítani.

Nos, a Kereszténydemokrata Néppárt országos választmánya megválasztotta Semjén Zsolt volt államtitkárt, országgyűlési képviselőt a KDNP elnökének. A tehetséges, fiatal dr. Semjén integer emberi jellemével, népszerűségével, politikai kultúrájával, valamint kitűnő diplomáciai készségével, az egyházi hatóságok bizalmával nagy ígérete a keresztény magyar politikának. Semjén Zsolt magvas, rövid beszédében rámutatott, hogy a kereszténypártnak vissza kell térni eredeti gyökereihez. Meg kell teremteni egy baloldali és jobboldali szélsőségtől mentes, kiegyensúlyozott, stabil politikai közéletet. A keresztény demokrata párt vallja a tradicionális morális és etikai értékeket, és nyomatékosan ápolni akarja a családi egységet, valamint a szociális igazságot. Biztosítja az egyház jogait és szabadságát, és Európára kitekintve elkötelezi magát a nemzeti érdekek és értékek ápolására és védelmére.

Gy. Pethe Ferenc, Badacsony

A LA-PAZI ANGYAL

A német katolikus egyház már jó ideje közismert nagyvonalú adományairól és karitatív akcióiról. A bolíviai Szivárvány kezdeményezés azonban még ebből a jeles átlagból is kiemelkedik. Az apátlan-anyátlan utcagyerekekről először az újságból értesült a feketeerdei Rottweil falucska plébánosa, Josef Neuenhofer. Elhatározta, hogy nyugdíjba vonulása után tesz valamit értük. Egykori házvezetőnőjével együtt adomány-gyűjtésbe kezdett, majd az első valamire való összegből a bolíviai fővárosba, La Pazba utazott és azonnal megkezdte szervező munkáját.

Előbb a lányok számára fodrász-szalont, a fiuknak pedig asztalosműhelyt létesített, hogy munkalehetőséghez juttathassa őket. Ezt egy már nagyüzemi szintű mosoda és virágkertészet követte. A nagyszámú utcagyereknek azonban további álláslehetőségre volt szükség, így sütödét alapított, amelyből idővel az egész fővárosra kiterjedő pékség-láncolat lett és a különlegességként kínált perec, valamint barna kenyér olyan keresett lett La Pazban, hogy a busás nyereségből újabb befektetésekre is tellett. A kezdeményezés híre gyorsan elterjedt Neuenhofer plébános szűkebb hazájában, Baden-Württengbergben is és a tartomány miniszterelnökének annyira megtetszett az akció, hogy a 60. születésnapjára rendezett nagyszabású fogadás résztvevőit arra kérte, ne ajándékkal érkezzenek, hanem adakozzanak inkább a Szivárvány bankszámlájára. De a plébános sem rest hazalátogatásai során előadó és pénzgyűjtő körutakat tenni, vetített képekkel bizonyítva, mit ért el eddig és mik a további tervei. Az eddig befolyt másfél millió euróból az Európai Unió bevonásával elegáns kórházat nyitott. Ebben működik La Paz első tomográfiai berendezése. Az utcagyerekek, de a nincstelen szegények is ebben az ultramodernül felszerelt kórházban ingyenes kezelésben részesülnek, míg a többi ágyat fizetőképes betegekkel népesítik be, és a tőlük befolyó összegeket ismét karitatív célokra fordítják. A nyugalmazott plébánosnak persze vannak irigyei is, akik nem az önmagukért beszélő intézményeket és az álláshoz juttatott egykori utcagyerekeket nézik, hanem a pontos elszámolásokat böngészik, no meg tudálékos ötletekkel próbálják csorbítani a szinte egyedülálló kezdeményezést, de mégsem tudják eltántorítani, Josef Neuenhofert a felebaráti szeretet dél-amerikai gyakorlásától.

Vincze András

Londoni levél

GYÁRIMUNKÁS LÁNYT AVATNAK BOLODOGGÁ

Skóciának eddig csak egy női szentje volt, Szent Margit, aki 1045 körül a magyarországi Nádasdon született. Mint tudjuk, apja, Edward herceg vetődött Magyarországra, aki Ágotát, I. András királyunk rokonát vette feleségül. Tizenegy éves lányukkal, Margittal azután visszaköltöztek a szigetországba. Margit később III. Malcolm skót uralkodó feleségeként segítette a hit terjedését, ezért avatták szentté. A skót reformáció idején holttestét átvitték a spanyol Escorial palota kriptájába, jelenleg ott nyugszik.

Királyné után munkáslány lehet Skócia második női szentje. Margaret Sinclair egy szemetes leányaként, kilencgyermekes, nyomorgó edinburghi családba született 1900-ban. Tizennégy éves volt, amikor beállt inasnak egy bútorgyárba és felháborodva tapasztalta, milyen mértékben kizsákmányolják a munkásnőket. Hamarosan belépett a szakszervezetbe és a munkásérdekek szószólója lett. Emiatt sűrűn kellett munkahelyet változtatnia. A társadalmi igazságért vívott küzdelmét mély vallásossága is inspirálta. Huszonhárom éves korában Londonba utazott és Mária Franciska nővér néven felvételt nyert a Klarissza apácarendbe. Két évvel később tuberkulózisban meghalt. Apácatársai szerint ibolyaillat szivárgott a koporsójából, mikor a kápolnában az oltár előtt felravatalozták. A mindössze huszonöt évet élt, légies, széparcú munkáslánynak már szakszervezeti aktivista korában nagy híre volt, halála után pedig legenda alakult ki körülötte. A londoni Kensal Green temetőből hívei követelésére tetemét hazaszállították Edinburghba. Sírjához sűrűn jártak ki a hívek mennyei közbenjárásáért imádkozni bajaikban. Szeptemberben, pápai engedéllyel, másodízben is újratemetik az ifjú apácát, mert a sírja szeles domboldalban volt, és a hozzá imádkozók sokat dideregtek. Földi maradványai annak az edinburghi Szent Patrik plébániatemplomnak az oldalkápolnájába kerülnek, ahová kislánykorában oly sokat járt misére.

Hívei azt állítják, hogy Margaret Sinclair holtában már legalább tucatnyi csodát tett. A televíziós műsorairól egész Angliában közismert Jimmy Saville is írt az egyházi illetékeseknek, elmondva, hogy gyerekkori súlyos betegsége idején szülei végső kétségbeesésükben a szentéletű Mária Franciskához imádkoztak és gyógyulását ennek tulajdonították. A Vatikán az eddigi csodákat azonban még nem ismerte el. A Szentatya érdeklődéssel fordult a gyárimunkásból lett apáca élettörténete és legendája felé, támogatná szentté avatását, de egyelőre azt kérte Edinburgh és St. Andrews érsekétől, hogy szólítsa fel a skót katolikusokat: imádkozzanak Mária Franciska által tett, több tanú által megerősíthető csodáért. Ugyanis a boldoggá avatáshoz csoda, a szentté avatáshoz pedig újabb csodának nevezhető jelenség szükséges. Ezek a jelenségek a hagyomány szerint annak a bizonyítékai, hogy az illető a mennyországban van és képes közben járni Istennél a földről hozzáfordulók érdekében.

II. János Pál pápa több szentet avatott, mint bármely más elődje (bizonyos, hogy majdan ő is csatlakozhat a szentek karához). Mi az előfeltétele annak, hogy a Vatikán mérlegelje a boldoggá majd szentté avatás esélyeit? Rendszerint egyházmegyei szinten indul el a folyamat, megállapítást nyer, feddhetetlen, szentéletű személy volt-e az illető, aki körül kultusz van kifejlődőben. Ezután a megyéspüspök terjeszthet fel javaslatot a Szentszékhez, ahol bizottság kezeli az ügyet. Ha a felterjesztéssel már érdemben foglalkoznak, megkezdődhet a csodák számbavételének és mérlegelésének a szakasza. A legutóbbi szentté avatott skót Ogilvie János jezsuita mártír volt, akit katolikusként 1615-ben felakasztottak.

Sárközi Mátyás

VAN SZÜRET MINDEN ŐSZBEN! IDD A BORT!

(Babits Mihály)

- A bor nem részegségre teremtetett, hanem hogy az embert vigasztalja. A mértékletes borital léleknek és szűnek vidámsága: léleknek és testnek egészsége. Erre néztek a deákok, mikor a szőlőtőt csaknem életnek nevezték. A Szentírás is azt mondja, hogy mind Isten s mind emberek előtt gyönyörűséges a bor: de kiváltképpen a búban, bánatban epedett szűvet vigasztalja, erősíti, vastagítja. - A bornak kevese mindenre hasznos, a soka ártalmas.

Pázmány Péter

Október hónap a szüret s így a borok hónapja is. Egy éve ezeken a hasábokon megemlékeztünk az irodalomtörténetből ismert, híres-neves magyar szüretekről. Illő, hogy ezúttal a borokról is ejtsünk néhány érdemi szót.

Vörösmarty sohasem felejtette el a fóti szüreteket s persze Fáy Andrásék borának ízét és eleget bosszankodott a pesti kocsmárosok ihatatlan, pancsolt bora miatt. Szerette ő a bort, értett is hozzá; csepp híja, hogy maga is nem lett szőlősgazda. Egyszer aztán - ez a költők bosszúja - megénekelte a rossz borokat. Ime, ROSSZ BOR című költeménye:

Igyunk barátim, szomjas a világ,
Kivált a költő, aki tollat rág.
Hiszem mi írtuk a jó Fóti dalt,
Igyuk meg hát ez átkozott italt.
Csapláros, méregkeverő!
Ne pislogj; jobb bort adj elő.
Cudar biz ez; de ám igyunk,
Hiszen magyar költők vagyunk.

Gyalázatos bor! Ilyet iddogál
Magyar hazánkban ifjú s agg szakáll,
Kivévén a bölcset meg a papot:
A költő versben lát csak jó napot.
Csapláros, méregkeverő!
Ne pislogj; jobb bort adj elő.
Cudar biz ez; de ám igyunk,
Hiszen magyar költők vagyunk.

Mondják: Egernél híres bor terem.
Verembe szűrik tán? Nem ismerem.
Megénekeltem harcait, borát,
S mind e napig nem láttam áldomást.
Csapláros, méregkeverő!
Ne pislogj; egrit adj elő.
Cudar biz ez; de ám igyunk,
Hiszen magyar költők vagyunk.

Mi szép vagy kolna Ménes oldalán!*
Borod setét mint a cigány leány.
És benned a szív édes lángja ég.
Kuruc, tatár! Csak ilyen kéne még.
Csapláros, méregkeverő!
Ménes borából adj elő.
Cudar biz ez; de ám igyunk,
Hiszen magyar költők vagyunk.

Ki láta bort, zöldet, mint drágakő?
És híg aranyt, mely nyakba önthető?
Somló, Tokaj, halljátok a panaszt:
Fösvény hegyek! Nekünk nem szűrtök azt.
Csapláros, méregkeverő!
Legjobb borodból adj elő.
Cudar biz ez; de ám igyunk,
Hiszen magyar költők vagyunk.

Elég! Elég! Fejünk majd megszakad,
Szemünk borúl és nyelvünk elakad.
Költődnek, oh hatámas Hunnia,
Légy-étetőt engedsz-e innia!
Csapláros, méregkeverő!
Pusztúlj, ne adj több bort elő.
Nagyon cudar, de drága volt:
Izleld meg érte a pokolt!

*présház

Ez a vers nem várt hatást keltett országszerte. Lássuk, mit írt erről Eötvös Károly „A balatoni utazás vége” című munkájában:

A „Rossz bor” versre nekigerjedt néhány lelkes hazánkfia. - Micsoda? Hát a Szózat költője csak rossz bort ihassék? A hatalmas Hunnia az ő nagy költőjét légyétetővel tartsa? A nélkül, hogy újságokban fecsegtek volna róla: vidékenkint összebeszéltek lelkes hívei: küldjünk isteni italt a nagy költőnek.

Küldtek.

Eger éppen röstelte, hogy híres borát verembe szűrik el a nagy költő elől. Joó János küldött be Pestre jókora hordóval, de a leghíresebb borból. Tárkányi Béla írt hozzá költeményt. A költemény is jó volt, de az egri bor mégis jobb volt.

Ménesről, Arad-Hegyaljáról is küldtek alkalmas mennyiséget. „Borod setét, mint a cigányleány”! Ilyen cigányleány bort küldtek, amelyben „a szív édes lángja ég”. Sárossy Gyula írt hozzá édes, kedélyes költeményt.

Tokaj el nem maradhatott. Egykori öreg barátom, Szemere Miklós, akkor még ifjú kedvvel és erővel, küldött egy hordót Vörösmartynak. Amikor meglátogattam, kérésemre mutatott is akkora hordót. Kincset ért. De sokkal többet a költeménye, amellyel a hordót útrabocsájtotta...

Érmelléke se maradt el. A három gróf Tisza-fiú, László, Kálmán és Lajos, akkor még gyermekek, küldték a nagy költőnek az érmelléki ízelítőt. Szőnyi Pál írta hozzá a szép kísérő levelet.

Somlyónak se volt szabad elmaradni. Innen azonban nem a szőlősgazda küldött, hanem Zádor György, Veszprém vármegye kiváló jelese, Vörösmartynak zsenge ifjúkori s halálig hű barátja. Zádor valamikor, mielőtt pápai tanár lett, Kemenesalján lakott, Somlyó közelében. Itt látogatta őt meg egyszer-kétszer Vörösmarty, innen ismerte a nagy költő Somlyó hegyét, borát.... - Idáig Eötvös Károly.

Szó ami szó, a küldött borokra igazán nem panaszkodhatott a nemzet koszorús költője. Mit tehetett volna egyebet, - engesztelésül és válaszul megírta most a JÓ BOR című költeményét. Egy részlet belőle:

Kit illet e pohár,
Mely kézről kézre jár?
A hős Egert, Hevesnek fiait,
Te vagy Heves, kit felköszöntök itt.
Boldog vidék! Egy holló szálla le,
S nem láttam: földed oly fekete.
Te hogy derítsd a költő asztalát,
Hozzá borodnak fűszerét adád;
Mégis van egy panasz, mely szívre hat:
Mért látom vérbe mártott tolladat?
Tollaidra - bár fehér vagy feketék -
Ellenség vére jobban illenék.
Ki a magyar, ha még Heves sem az?
Mégis közöttük gyűlölség hadaz.
De mit beszélek? Itt a bor,
Cseppjeiben hősök vére forr,
Igyunk: javuljon a beteg!
Ki ép, az Isten tartsa meg!

S e második pohár
Kinek nevére vár?
Egy új világ van Méneshegy alatt,
Mely gyors erővel cél felé halad.
Hegyen és síkon annyi ott a kincs:
Azt kérdezhetnéd, hogy még mije nincs?
Végig fut rajt' a jövevény Maros,
S bár nem mindig üdvös, mit vad árja hoz,
De büszke fejjel termő partinál
Egy ifjú város tündérképe áll.
Tűzpont gyanánt függ e város szeme
S alatta áll az alföld szelleme.
Magyar szellem! Lobogj e városon:
Magas reménnyel néz felé a hon.
Csordultig a pohár, igyunk,
S az istenekkel álmodunk:
Éljen! Ki hátra nem marad!
Virulj fel ifjú szép Arad!

Kiért e lángpohár,
Fényes mint napsugár?
Nem folyt-e vér az ős Tokaj körül,
Hogy e bor végkép meg nem feketül?
Vagy tán arany jövendőt vár hazánk,
Azért mosolyg Tokajnak nedve ránk?
Arany borod, tűzlelkűk fiaid:
Hárítsd el éjszak rémes árnyait.
S mért itt e tenger? Bodrogod, Tiszád
Törvényt nem ismer, és ez nagy hibád.
Sok víz ez ennyi borhoz. Ébren állj,
Hogy el ne rontson a víz és viszály.
De mit beszélek? Itt a bor,
Benn' a világok kincse forr;
Nap a jövő, a múlt csak hold:
Több jó napot, mint mennyi volt! ...
- -
S e végpohár kiért?
A tiszta szűz borért!
Amint leszállt fajunknak érdeme,
A hon borának úgy szállott becse.
Becsület, minden szennytől tiszta kéz,
Hű szorgalom, munkában éber ész,
Ész és erény lát víg s bő szüretet:
Butult gazság ad mérget bor helyett.
Dicső hegyek! Hány ronda kéz habar
Gerezditekből bort, mely visszamar,
Mint a dühödt eb, vagy kábít s gyötör,
Hogy kínba fúl a tőle várt gyönyör.
Istenek büntetése rajtatok:
Nem issza senki maszlag borotok.
De mit beszélek? Jó bor ez,
Magyar kezekből csörgedez,
Kerüljön egyszer már a sor:
Magyar hon! És a tiszta bor

Ilyen világ is volt valaha; a Reformkor, az ébredő fiatal Magyarország kora. 1844-et jegyeztek akkor a kalendáriumok.

Szamosi József

PÁZMÁNEUM

380 év a papképzés szolgálatában

Bécs: Szeptember 6-án, szombaton ünnepséggel kezdte meg 2003-2004-es évét a gazdag múltra visszatekintő, 1619. január 10-én alapított Pázmáneum. Az eseményen jelen volt Mádl Dalma asszony, a köztársasági elnök felesége, Erdő Péter érsek, Magyarország prímása, Georg Zur érsek, Ausztria apostoli nunciusa, Ivan Ljavinec, Prága korábbi görög katolikus exarchája, Bíró László püspök és Barsiné Pataky Etelka nagykövet.

A Szentszék 1953-ban adta át az ingatlant a bécsi érseknek. A szándék az volt, hogy meghiúsítsák a budapesti kommunista rezsimnek az épület eltulajdonítására irányuló törekvéseit. A Pázmáneum szomszédságában lévő amerikai nagykövetségen élt 1971-től 1975-ben bekövetkezett haláláig Mindszenty József hercegprímás.

Christoph Schönborn érsek két évvel ezelőtt Paskai László bíborosnak adta vissza az épületet. Azok a teológusok laknak a Pázmáneumban, akik posztgraduális tanulmányokat folytatnak Bécsben. Itt kaphatnak elhelyezést azok az egyházi munkatársak is, akik Bécsben németül tanulnak.

Ünnepi beszédében Erdő Péter felidézte a Pázmáneum változatos történetét. Az alapító Pázmány Péter tudta: a 17. századi, széttöredezett Magyarország számára létfontosságú, hogy magasan képzett, és mélyen hívő emberek munkálkodjanak az ország politikai és vallási egységének helyreállításán. Pázmány azzal a céllal alapította meg a papi szemináriumot (akkor az Annagasse-n), hogy a papnövendékek a nagyhírű bécsi egyetemen tanulhassanak.

Az itt folyó munkának II. József, a kalapos király vetett véget 1784-ben: a szemináriumban a süketnémák intézetét rendezte be. Az egyházi személyeknek el kellett hagyniuk a Pázmáneum akkoriban már a Postgassén működő épületét, és Pozsonyba kellett költözniük. Ez egészen 1804-ig tartott, amikor is az intézet ismét megnyithatta kapuit Bécsben.

A jelenlegi épületet, amely a Boltzmangassén található, a 19. század végén gróf Széchenyi Miklós püspök, esztergomi kanonok építtette. Viktor Czigler tervei alapján igen gyorsan, 1899 nyarától decemberig elkészült az épület, amelybe 1901-ben I. Ferenc József is ellátogatott.

A század első évtizedétől 1948-ig virágkorát élte az intézmény: csaknem nyolcszáz jelölt készülhetett fel ezekben az években a papságra.

1948 volt az utolsó év, amikor hivatalosan növendékek érkezhettek Bécsbe, ők azonban már nem térhettek haza, hogy gyakorolják papi hivatásukat. A Szentszék 1953-ban a Bécsi Érsekség gondnokságára bízta a Pázmáneumot. 1963-ban szenteltek utoljára Pázmáneum-növendéket pappá.

Erdő Péter megköszönte a Bécsi Érsekségnek, hogy megőrizte, majd amikor lehetővé vált, visszaadta az ingatlant.

A jövőt illetően elmondta: A magyar egyház nem tudja megtölteni szeminaristákkal az épületet, mivel sajnos kevés a papnövendék. A háznak más funkciókat is be kell töltenie. Találkozóhelye lehet például a Bécsben élő magyar csoportoknak, közösségeknek. Lehetőséget kínál arra is, hogy a magyar egyház találkozhasson az osztrák egyházzal és társadalommal. Így válhat a Pázmáneum az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye és a Magyar Katolikus Egyház bécsi nagykövetségévé, mondta Erdő Péter.

A Pázmáneum rektora, Csordás Eörs, protonotárius kanonok szólt a magyar és az osztrák szomszédságról, amely az egyházra is érvényes, és amelynek a Pázmáneum szimbóluma. Köszönetet mondott továbbá az eddigi fenntartóknak.

KAP/MK

Szent István király Londonban

Londonban szeptember 6-án műsoros est keretében, 7-én ünnepi szentmisével emlékeztünk meg országalapító királyunkról, Szent Istvánról. Meghívott előadónk és főcelebránsunk Msgr. dr. Cserháti Ferenc, németországi főlelkész volt, akit Msgr. Tüttő György angliai főlelkész mutatott be az ünneplő közönségnek. A műsorban közreműködtek: Adlerné Kaiser Edit, Byrd Judit, Rostagni Csaba, Ferenczi Csilla és Gáspár Gyula.

„Szent Istvánra emlékezni magyar kötelesség, de ugyanakkor komoly felszólítás, tetemrehívás is. Nem elég őt csak szánkkal tisztelni. Szent István mai ember, mai mondanivalókkal a közéletben, a munkahelyen, a családban, a magánéletben. Szent István emléke olyan értéket képvisel, amelyekre az európai integráció idején különösen nagy szükség van az Európai Ház építésében, az új korszak kezdetén éppúgy, mint egykor. A magyar keresztények számára Szent István király emlékezete valóban modernizációt jelent, társadalmi és személyes megújulást, azon értékes lelki, szellemi kincseink felidézését, amelyek eddig is naggyá tették és a jövőben is naggyá teszik az embert, népünket, országunkat, egész nemzetünket és Európát, amelyben élünk és élni akarunk, melyekkel országot és jövőt építhetünk Magyarországon, Európában és az egész világon” - hangoztatta Cserháti Ferenc ünnepi beszédében. A szép számban összegyűlt londoni magyar közösség lelkes tapssal jutalmazta az előadást. Szombati Béla, londoni magyar nagykövet az ünnepi ebéd után beszédében Szent István örökségének szellemében utalt jövő évi csatlakozásunk problémáira, terveire, reményeire az Európai Közösségben.

A. M., London

Keresztelő és elsőáldozás Hágában

A hollandiai Hágában Bakos Gergely atya Pannonhalmáról mondta júniusban a szentmisét, amelyen a Teszelszky-Czibere házaspár első gyermekét Mátyás névre keresztelte. Ugyanakkor a rotterdami Robin, akit még annakidején Bakos atya készített fel az életre szóló ünnepre, elsőáldozáshoz járult.

A bencés rendi Bakos atya, aki belgiumi tanulmányai idején gyakran misézett Hollandiában, most a kettős ünnepért jött el Pannonhalmáról közénk. A hágai magyar közösség ezt különösképpen értékelte.

Nickl Károly

HÍREK - ESEMÉNYEK

Ferences káptalan Szegeden

A szerzetesi életben a káptalan a közösség belső lelki megújulását mozdítja elő, ami természetesen az idők jeleire adott konkrét válaszok átgondolásában is megmutatkozik. Az imaélet, a rendi növendékek nevelése, a tanítás, a lelkipásztori szolgálat és a misszió olyan társadalmi környezetben válnak Krisztus szeretetének hatékony jelévé, ahol az elköteleződésre, a hiteles családi életre való képesség erőteljesen megfogyatkozott nemcsak Magyarországon, hanem világszerte. A szerzeteseknek úgy kell élniük, hogy közösségi életük és szolgálatuk prófétai jellé váljon minden jóakaratú ember számára.

A kisebb testvérek rendjében, a ferenceseknél háromévente kerül sor káptalanra. A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány június 23-a és 27-e között tartotta ezt a fontos közösségi eseményt az idén 500 éves felszentelési jubileumát ünneplő szegedi ferences templomhoz tartozó kolostorban. A káptalant, ami a rendtartomány legfelsőbb döntéshozó szerve, kánoni látogatás (vizitáció) előzte meg februárban és márciusban, amit Kiss G. Barnabás OFM, kapuvári születésű, detroiti (USA) magyar plébános vezetett. Ő a rend általános főnökét, a miniszter generálist nemcsak a vizitáció alatt, hanem káptalani elnökként is képviselte és a választásokat vezette.

A káptalanon Magyar Gergely OFM hat évre tartományfőnöki, Varga-Berta Zsolt OFM pedig tartományfőnök-helyettesi megbízást kapott. A rendtartomány káptalanját megelőzte a Rend egészének Assisiben tartott pünkösdi káptalanja (május 25-június 21), ahol Várnai Jakabot - a kilencéves szolgálatát most befejező tartományfőnököt - a több, mint 16000 fős ferences rend kormányzatába tanácsosnak, definitor generálisnak választották. Ezt a központi, római hivatalt a magyar testvérek közül legutóbb Schrotty Pál atya töltötte be 1933 és 1939 között.

A szegedi káptalan alatt a török időkben is folyamatosan működő, most jubiláló templomban és kolostorban Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök és Majnek Antal OFM munkácsi megyéspüspök is együtt imádkozott a testvérekkel, hogy belső megújulásuk nyomán krisztusi reményt és örömet vihessenek az emberek közé.

Kiss Barnabás OFM

A Semmelweis Kórus Münchenben

Az Isar-jobbparti Klinikum templomában, az intézmény segélyegyesületének meghívására, jótékony célú hangversenyt adott a budapesti Semmelweis Kórus 2003. augusztus 21-én. A Kórust 1946-ban a László kórház orvosai, ápolói és alkalmazottai alapították, a Semmelweis nevet 1989-ben vették fel. A tagok életkora 18 és 67 között van. Mindannyian elkötelezve érzik magukat a zene, természetesen elsősorban a kórusművek megismertetésének, népszerűvé tételének.

Évente mintegy 30-35 fellépésük mutatja mennyi szabadidőt áldoznak munkájuknak. Külföldi útjaik közül a finnországit, görögországit, franciaországit, ausztriait és természetesen a németországit kell megemlíteni. Repertoárjuk felöleli a nemzetközi és magyar világi kórusművek kínálatát, de egyházi-zenei művek, spirituálék is gazdagítják fellépéseik műsorát.

Ramsay Győző

Kitüntetés

Engel György - Edmund Stoiber bajor miniszterelnökkel

Lapunk fotoriporter munkatársát, Engel Györgyöt, a Máltai Szeretetszolgálat áldozatos munkájának elismeréseként magas kitüntetésben részesítette. Az ünnepélyes átadásra a Máltai Szeretetszolgálat müncheni központjában került sor világi és egyházi méltóságok, köztük lapunk főszerkesztőjének, Cserháti Ferencnek jelenlétében. Georg Engel mint újságíró, fotoriporter több magyar és német lapnak dolgozik, ezen kívül fáradhatatlanul szervezi a magyar-bajor kapcsolatok elmélyítését szolgáló rendezvényeket, kiállításokat, lakóhelyén pedig a Keresztényszociális Unió gyűléseit. Több kalandregénye is megjelent, amelyeket a Frankfurti Nemzetközi Könyvvásáron is kitüntettek. Az ÉLETÜNK szerkesztősége szívből gratulál megérdemelt máltai kitüntetéséhez.

A szerkesztőség

SZÁJRÓL SZÁJRA

Október 6-ra

„Utolsó lettem, aki (a harcban) mindig elül szoktam járni." Ezt mondta Damjanich 1849. október 6-án az aradi bitófák alatt, miután hét hős bajtársának vértanúhalálát végignézte.

Sokáig hitték, hogy valóban Damjanichot hagyták a kilenc mártír közül utolsónak. A tévedést az a hiteles közlés oszlatta el, melyet Tiszti Lajos - Tiszti (Reiner) Lajos, az „Alföld" szerkesztője, Arad város levéltárosa - adott a kivégzésről a „Honvédmenház Könyve" 1870-ben megjelent kiadásában. Közlése Sujánszky Euszták minorita atya, a vértanúk egyik gyóntatója beszámolóján alapszik. Ő ismertette, hogy a kilencedik vértanú gróf Vécsey Károly tábornok volt, Damjanich Jánost nyolcadiknak végezték ki. Mikor a porkoláb (börtönőr) leszállította a szekérről, melyen tört lábbal ült, hogy az akasztófa alá kísérje, Damjanich János azt mondta: „Már azt hittem, hogy én leszek az utolsó; pedig a csatákban mindig elül szoktam járni." Sujánszky Euszták egy magánközlése ezt is elmondja:

„... Valóság, hogy e végső útján eldobta mankóit: „Úgy sem lesz többé rájuk szükségem", s hogy abban a pillanatban, mikor Mayer brünni bakó a nyakára tette a kötelet, németül azt mondta a hóhérnak: „Csínyján bánjék a szakállammal, mert teljes világéletemben nagy gondot viseltem rá."

A szállóigék, közkeletű mondások sorsa, hogy az idők során csiszolódnak, alakulnak. Szerencsés esetben magjuk, értelmük megmarad. Így történt ez Damjanich János mondásával is. Tartalma nem változott azáltal, hogy a „vörössipkások" hős parancsnokát nyolcadiknak, vagy kilencediknek végezték ki. Felidézésével pedig tisztelegni akartam az ő és vele együtt, a tizenhárom aradi vértanú emléke előtt.

Közreadta:

Ramsay Győző

Állami Levéltár Washington

A washingtoni Állami Levéltárban kutatók megtalálták Giovanni Battista Montini, a későbbi VI. Pál pápa egy 1944-ben kelt nyilatkozatát, amelyben ígéretet tett a Szentszék Tokióban és Berlinben működő diplomatái jelentéseinek részleges továbbítására az Egyesült Államok kormányához. Mint a milánói Corriere della Sera című napilap írja, a későbbi pápa két évtizeden át működött együtt az amerikaiakkal. Kezdetben tájékoztatta őket a még náci megszállás alatt álló észak-olaszországi fejleményekről is. Később egyike lett Washington legfontosabb segítőtársainak a kommunizmus európai terjedése elleni küzdelemben. A lap szerint Montini azért szánta rá magát az együttműködésre, mert attól tartott, hogy a háború után kommunista kormány kerül hatalomra Rómában.

*

Olasz katolikusok Riminiben

Az olasz katolikusok Riminiben tartott nagygyűlésén felszólították az Európai Unió vezetőit, hogy ne fogadják el jelenlegi formájában az EU alkotmánytervét, mert az nem tartalmaz utalást földrészünk keresztény lelkületére. Frattini olasz külügyminiszter ígéretet tett, hogy a római kormány - mint az Európai Unió soros elnöke - latba veti tekintélyét az alkotmány kiegészítése érdekében. A római LA STAMPA című újságnak adott nyilatkozatában Frattini hangsúlyozta, hogy Berlusconi miniszterelnök egyik fő feladatának tekinti szövetségesek toborzását az alkotmány-módosítás támogatásához, mert csak így képzelhető el Európa keresztény gyökereinek felvétele a nemrég kidolgozott uniós alkotmányba.

*

Lopott ikonok

Mihail Svidkoj orosz művelődésügyi miniszter bejelentette, hogy a kormány visszaad az ortodox egyháznak több, mint 200 nagy értékű ikont. Svidkoj szerint a szentképeket újonnan épülő, vagy renovált templomokban kellene kiállítani. Az ikonok még a 60-as és 70-es években tűntek el ortodox templomokból, és tüntetek fel - főként olaszországi régiségkereskedésekben. A római kormány a nyár elején az UNESCO közvetítésével visszaszármaztatta a bizonyíthatóan lopott ikonokat Moszkvának. A lopott régiségek felkutatásával foglalkozó római bizottság szerint az elmúlt években közel ezer értékes orosz ikonnak sikerült nyomára bukkanni, és közülük már 220-at visszaszármaztattak.

Makvári György

Elhunyt Sörös Antal
1945-2003

1945. május 4-én született Gunarason (Bácskában) magyar nemzetiségű szülőktől. Az elemi iskolát szülőfalujában végezte, majd 1961-1965-ig Zágrábban, illetve Szabadkán a „Paulinum" papnevelő intézetben. 1965-1966-ban a hadseregben szolgált. 1966-1972-ig a zágrábi Hittudományi Egyetemen tanult, ahol 1972-ben diplomát szerzett. 1972. június 29-én Szabadkán szentelte pappá Zvekanović Mátyás püspök. Két hónapi adai káplánkodás után három évig 3 szórvány plébániát vezetett: Cservenkán, Szivácon és Veprődön. 1975-1977-ig Tóthfalu és Orom lelkipásztora volt. 1977. október 1-től 1991. dec. 31-ig Adán a szabadkai egyházmegye egyik legnépesebb (kb. 10.500 lélek) plébániáját vezette. 1989-ben Pénzes János püspök kinevezte gazdasági vikáriusnak.

1992. január 4-én egészségi okok miatt megbízatásairól lemondott, Németországba távozott gyógykezelésre, az Augsburgi egyházmegyében német nyelvű pasztorációban dolgozott: Ettembeuren-ben és Günzachban, 1997-1999-ig az augsburgi magyarok lelkészi szolgálatát is ellátta. 1999. dec. 15-én visszatért egyházmegyéjébe, 2000. jan. 7-én plébánosi kinevezést kapott a kelebiai Apostolok Oszlásáról elnevezett plébániára. Itt dolgozott augusztus 11-én hirtelen bekövetkezett haláláig. Adán helyezték örök nyugalomba. R. I. P.

Cserháti Ferenc

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

LYON

A keresztség szentségében részesültek: MOLNÁR Timót Lyonban; REYNAUD Cinthia Tázlari Ildikó unokája, Chaussan-ban; LOSÓ Sandra és Jordan Echirolles-ban; ARANEGA Margot, Patrice és Gedeon Christele lánya Lyonban; GABARRIN Morgan, Hegedüs Józsefné - Bidi néni - ükunokája Aoste-ban.

Az örök hazába költöztek: SZÉKELY Jenő, 49 éves, La Tour du Pin-ben; NAGY Edgár, 91 éves Lyonban; HORVÁTH Jolán, Mère Bernadette orsolyita nővér, 95. évében, St Didier en Velay-ben; VASZARI Katalin ferences Mária misszionárius nővér, 94 éves, Cambo les Bains-ben; BIRÓ Ákosné, szül. Schéda Ida, 96 éves korában, Grasse-ban; TÓTH Miklós, 79 éves, Cannes-ban; GAZSÓ László, 66 éves, Goncelin-ben; KISS László, 76 éves, Ruy-ben; KOVÁCS Jánosné, szül. Kalauz Anna-Mária, 77 éves, Ecully-ben; v. SZENTISTVÁNYI László, 82 éves, Nizzában; HOLZEISEN Éva, 41 éves, Lyonban; FELKER Jánosné szül. Debella Julianna, 75 éves, Bourgoin Jallieuben; SEULITY Iván, 64 éves, Aix les Bains-ben; LABORCZ Istvánné, szül. Weinlich Vilma, 90 éves, Grasse-ban; FÜRI László, 80 éves, Grenoble-ban. Nyugodjanak békében!

*

MÜNCHEN

Keresztelések: **Hajdú Isabella Noémi**, H. Pál és Zsuzsanna kisleánya június 1-én, **Prantl Emma Theres**, L. Christian és P. Miriam Theres kisleánya július 12-én a Damenstift-templomban, valamint **Mészáros Alisa Maria**, M. Zoltán György és L. Edit Mária kisleánya szintén július 12-én a misszió házi kápolnájában részesültek a keresztség szentségében

Halottak: Daczó Mária, 72 éves korában hunyt el, temetése május 12-én a müncheni Perlacher-Forst-temetőben, **Tölgyesi Mária**, 86 éves korában hunyt el, temetése július 4-én a müncheni Nordfriedhofban volt. Nyugodjanak békében!

Lénárd János halálára

Augusztus közepén rövid szenvedés után távozott az élők sorából a müncheni magyar kolónia alighanem legidősebb tagja. Lénárd János Magyarországon született 1905-ben elzászi és osztrák szülők gyermekeként. Az idegenforgalom vonzotta, így tanulmányait Budapesten, majd Rómában és Párizsban végezte. Nagy segítségére volt nyelvtehetsége, aminek köszönhetően 5 nyelven beszélt anyanyelvi szinten. A világháború kirobbanása Párizsban érte. A nácizmus áldozataként hosszú éveken át szenvedett koncentrációs táborokban. A háború után a frissen alakult ENSZ menekültügyi munkatársaként számos hontársának tette lehetővé a kivándorlást a tengeren túlra. A bajorországi Weilheimben letelepedett Horthy-családot is ő segítette hozzá, hogy Portugáliában találjon végleges otthonra. Az áttelepülés előkészítéséhez nélkülözhetetlen, ám a megszállt Németországban csaknem lehetetlen ki- és belépési engedélyeket is Lénárd János szerezte meg a kormányzó menye, Károlyi Consuela számára. Később ismét Párizsba költözött, ahol feleségül vette a Magyarországról a háború borzalmai elől elmenekült Angélát, aki a Dior-divatáruház világjárt manökenje lett. Az ötvenes években - immár feleségével együtt - újra vándorbotot vett a kezébe és átköltözött az Egyesült Államokba, ahol a hetvenes évek közepéig az egyik legtekintélyesebb utazási ügynökséget vezette New Yorkban, majd Floridában. A transzatlanti idegenforgalom elmélyítése terén szerzett érdemeiért a francia kormány a Chevalier Merite Touristique érdemrenddel tüntette ki. Családi okokból költözött Münchenbe, de itt sem vonult mindjárt nyugalomba, hanem éveken át foglalkozott az idegenforgalom felnövekvő nemzedékének tanításával.

Vincze András

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/nov.html

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban. 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor v. 11.30-kor (hirdetéseknek megfelelően) Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, **Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue de´l Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/ **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336**,

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon,
Telefon: 0033/4/78 50 16 36

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Báthory Lajos. Telefon: (0821)22 92 838.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidermühler Str. 12i, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim**-i és **Osnabrück**-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120 http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21.
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Neukirchen-Vluyn, Dortmund. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.
Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail:** ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission. stuttgart

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Miséző helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel: 0041/61/381 54 45** (Basel)

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/425 42 06** ❑

HIRDETÉSEK

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Apor Vilmos Vendégház Óbudán, tetőtérben kialakított komfortos szobáinkba várjuk csoportok és egyénileg utazók jelentkezését 23 főig. Az épületben kápolna működik, klub és előadó helyiségek bérelhetők. Zárt parkoló van. Érdeklődni: munkanapokon 10.00-13.00 óra között telefonon, v. írásban: H-1035 Budapest, Kórház u. 37. Tel.: 0036-1/250 78 69, Fax: 0036-1/368 98 69. E-mail: olikata@axelero.hu.

Hévízen nyugodt környezetben apartmanok, lakások egész évben kiadók. Ár: 21, 50 euró két személynek. Tel: 0036-83/34 10 63.

Bicske kertvárosban, Budapesttől 25 km-re, 2000-ben épült kétszintes, garázsos, két fürdőszobás, 110 m² lakóterületű összkomfortos ház 817 m² telken eladó. Irányár: 90.000 Euró. Érdeklődni: 0049-711/50 06 495 telefonszámon.

ÖHV UNGARN TOURS - Bárhová is kíván utazni, mindennemű utazási ügyeivel forduljon hozzánk bizalommal! Osztrák-Magyar-Utazási Iroda, Kartäuserhof 13-15, 50678 Köln. Tel.: 0221-31 30 13/14, Fax 31 31 66. Magyarul is beszélünk.

Dél-Németországban, Bécsi reneszánsz ebédlő komplett (kézi faragás), szín: sötét, kb. 150 éves kiváló állapotban eladó. 100 kötetből álló Jókai sorozat (50 éves írói év.f. alkalmából) bőr kötés, dedikálva szintén eladó. Jelszó: „Antik".

Átutazók, erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával zárt udvari parkolással 17 Euró. Szárföld, Fő u. 69-71. Tel.: 0036-96/25 2155, 0036-30/58 49 643.

A budapesti Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent Saáry Éva: A LUGÁNÓI TANULMÁNYI NAPOK TIZENÖT ÉVE 1977-1991 című dokumentumkötete, Vass Dániel fotoillusztrációival. Megrendelhető a szerző címén: Éva Saáry, C.p. 78. CH-6906-Lugano-6. Ára (postaköltséggel) 20 Euró vagy annak megfelelő valuta.

Istenhívő r. k. nyugdíjas házaspár (geológus-környezetvédő, feleség, jó háziasszony, s társalgó, anyanyelvi tudással, saját maga, ill. családja megsegítésére) tisztességes bérért, hasonló munkaajánlatokat vár magyar nyelvű plébániáktól, családoktól. Tel.: 0036-30/412 08 75.

42 éves, 175/65, München közelében élő, családszerető orvosnő, hozzáillő partnert keres. Jelige: „Közös jövő".

Középkorú hölgy házvezetői v. egyedül élő idős gondozását, háztartását vállalná München és környékén. Tel.: 0036-30/38 68 327 v. 0049-0809/13 99 117.

Megbízható magyar asszony (40) háztartási munkát vállal (főzés, takarítás) Nyugat-Európában élő magyaroknál. Tel.: 0036-20/33 78 655.

33 éves németül jól beszélő hölgy ausztriai gyakorlattal, házvezetőnői, gondozói munkát keres. Tel.: 0036-70/22 22 289.

Mosonmagyaróváron 3 szintes társasház 84 m² lakótér, garázs, mosókonyha, termálhoz közel, eladó. 1996-ban épült, gázfűtéssel. Irányár: 65.000 Euró. Tel.: 0036-96/204 129.

Solymáron eladó 600 m²-es telek, közművesített, fűthető 40 m² alapú, 2 szintes faházzal. Ár: 80.000 Euró. Tel: 0041-18/26 01 89 v. 079 44 66 002.

Eladó Erdélyben, Sepsiszentgyörgy központjában emeletes ház pékséggel együtt. Irányár: 80.000 Euró. Email: laszlo.olasz@telia.com

Balingen és környékén jól szituált, nemdohányzó, háziállat nélküli hölgy, 2-3 szobás szép, csendes lakást keres, balkonnal vagy kerttel. Tel.: 07150/81 232 este.

Pilisjászfalun, Bp-tól 19 km-re eladjuk a Három fenyő házat. Sokáig kerestük ezt a 400 nöl-s, csendes, erdőközeli, panorámás, ősfás telket, melyre hét éve építettük nagy szeretettel a 200 m²-es kényelmes, napfényes, nagyteraszos házat, nagy nappalival, 6 szobával, 2 fürdőszobával, garázzsal, extra hőszigeteléssel, gáz-központi fűtéssel, riasztóval. A gyerekek közben felnőttek, nélkülük üres lenne a ház, várjuk új gazdáját, akinek sok öröme lenne benne. Ára: 47,9 M Ft. Tel.: 0036-20/460 42 96.

54 éves Hamburg környékén élő elvált férfi élettársat keres (40-50). Jelige: „Őszi találkozás".

Olcsón eladó a Mátra lábánál horgásztó mellett 200 m²-es 2 szintes összkomfortos 5 szobás családi ház. Tel.: 0036-20 373 59 53 v. 0041-76/501 69 42.

Eladó egy négyezer m² alapterületű tizenhatodik századi kolostorépület, a hozzá tartozó másfél hektáros telekkel Sopronbánfalván, festői környezetben. Irányár: 220 millió Forint. Érdeklődni lehet telefonon délelőtt fél tíz és fél tizenkettő, valamint délután 2 és négy között: Tel.: 0036-72/581 460, Fax: 0036-72/581 461.

Középkorú tapasztalt nő, munkát, háztartásvezetést, beteg ill. idős ember ápolást vállal otthonlakással. Tel.: 0049-711/84 99 423.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként, kb. 40 betű	3,60 **Euró**
„Jelige" - postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (kétsoros) sor	11,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársainknak kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!● Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST
Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjárattal 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásbérbeadást, számlákat és ügyintézést vállalok. Horváth Gábor, Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: horvathgabor@ingatlan.com

Párizsban élő gyűjtő szeretne magyar festményeket és zsolnai porcelán tárgyakat vásárolni, készpénzfizetéssel. Kérem, hívjon a 0033-660/55 75 03-as számon, vagy a kalmaklary@noos.fr E-mail címen.

Férfi (47/185/110) megismerkedne hajadonnal, vagy özveggyel házasság céljából. Jelige: „GYERMEKET AKAROK"

„Kereszt és korona" kétrészes film németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, VHS, PAL, 2x 45 perc. Ára: 30,00 Euró (2x15,00 Euró), megrendelhető: e-mailen: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 órakor és 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. Tel.: 089-149 31 72 és 601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*

Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—

*

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,-Euró
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

*

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.